

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga št. 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Velika Nemčija in naše narodne manjšine

Z ustavnim zakonom z dne 13. marca 1938 je na naši severni meji postala naša neposredna sosedna Nemčija, katere vrhovni poglavar je Adolf Hitler. Avstrijske ustave ni več. Tudi avstrijske zakonodaje ne. Na vsem področju nekdanje Avstrije onstran naše severne državne meje vlada danes in bo vladal v bodoče enotni zakon nemške države. To je stvarno dejstvo, globoko zarezano v zgodovino Evrope, ki ga je, sodeč po zadržanju velikih držav, tudi takoj in brez nadaljnega priznala, in ki ga tudi Jugoslavija, ki v ostalem razpada Avstrije ni želela ne pospeševati, prav tako priznava kot stvarno dejstvo. Ne moremo reči, da ta sprememba za našo državo ni velikega pomena. Predvsem na gospodarskem in kulturnem polju bodo nastopile nove okoliščine, ki bodo oblikovale nove odnose med nami in veliko, nam neposredno sosedno Nemčijo. Nekatere spremembe se bodo čutile takoj, druge bodo prišle počasi do izraza v tisti meri, kakor se bo življenje avstrijske pokrajine postopno vključilo v enotno gospodarsko in kulturno dihanje z ostalo nemško državo. Naši državni odnosi z Nemčijo so takšni, da smemo upati, da bo neposredna sosesčina nemške in naše države rodila lepe možnosti sodelovanja in prinesla obojestranske koristi v okviru medsebojnega spoštovanja.

Ko že govorimo o spremembah, ki so nastopile, seveda ne moremo iti mimo položaja, ki je zdaj nastopil za našo narodno manjšino, ki živi na Koroškem. Ta manjšina je dobila pravno zaščito v mednarodnih pogodbah, ki jih je nekdanja Avstrija podpisala in sprejela v svoje zaporedne ustavne zakone. Naša narodna manjšina na Koroškem je dobila od nekdanjih avstrijskih zveznih kanclerjev zaporedna besedna poročila, da bodo njene kulturne pravice upoštevane v najpopolnejši meri. A od vsega tega ni bilo nič. Medtem ko je Nemčija Adolfa Hitlerja sklenila s sosedno poljsko državo eno najbolj učinkovitih in tudi najbolj pravičnih manjšinskih pogodb, ki lahko služi za vzor vsem drugim, ker je pribila in uzakonila osnovno načelo pravične manjšinske politike, da namreč ni dovoljeno manjšinskega naroda kakorkoli raznarodovati, je Avstrija vztrajala na zatiranju naše manjšine na Koroškem. Nobene prošnje niso pomagale. Vsi najboljši nasveti so bili zaman. Nekdanji avstrijski državniki so bili kakor zaslepljeni. To peščico naših narodnostnih rojakov so načrtno zatirali, čeprav je izpovedala in dokazala svojo lojalnost do države in čeprav je naša jugoslovanska država večkrat slovesno poudarila, da nima na njih nobenega drugega kakor kulturnega interesa. Vsa prizadevanja za preobrat na boljše so bila jalova in nekdanji avstrijski državniki, ki bi že po duhu krščanske ustave imeli razlogov dovolj, da so do naše narodne manjšine pravični, so bili nedostopni in je raznarodovanje šlo nemoteno svojo pot naprej.

Koroški Slovenci so zdaj dobili novega gospodarja. Naša narodna manjšina v nekdanji Avstriji je stopila v novo državo, v veliko, 75 milijonov duš močno nemško nacionalno državo, v kateri tvori le majhen drobec v državni skupnosti. Nikdo nam ne bo in ne bo njim zameril, če se sprašujemo, kakšna bo njihova usoda v novih okoliščinah, ko je v starih bila tako trpka in krivična.

Adolf Hitler, novi vladar koroških Slovencev, je svoje naziranje o pravicah narodnih manjšin in o pravični manjšinski politiki slovesno izpovedal najprej, ko je dne 25. februarja 1935 v razgovoru z urednikom »Gazete Polske« z velikim poudarkom podčrtal, da »plemenski nauk narodnega socializma tako imenovano raznarodovanje načelno odklanja, ker smatra nasilno prisvojitve tuje narodne vrednote kot oslabitev lastne narodne biti ne pa kot njeno okrepitev«. To načelo je Adolf Hitler slovesno vnesel v poljsko-nemško manjšinsko pogodbo z dne 5. novembra 1937, ko je v členu prvem pribil sledeče: »Medsebojno spoštovanje nemške in poljske narodne biti se samo po sebi prepoveduje vsak poskus, narodno manjšino nasilno osvajat, izražati dvom o pripadnosti k narodni manjšini in preprečevati javno priznanje pripadnosti k narodni manjšini. Predvsem se ne bo izvajal nikakšen pritisk na mladino narodne manjšine z namenom, da bi se lastnemu narodu odtujila.« Nedavno je Adolf Hitler v svojem velikem govoru dne 20. februarja 1938 v Berlinu svojo manjšinsko politiko še enkrat udarno in zelo slišno očrtal, ko je dejal: »Dobro vemo, da v Evropi mejni ni mogoče tako potegniti, da bi bili vsi zadovoljni. Toda zato bi bilo tem bolj važno, če bi mogli preprečiti vsaj nepotrebno trpinčenje narodnih manjšin, da bi k trpljenju politične ločitve ne dodajali še trpljenja zaradi pripadnosti h gotovemu narodu.«

Na te izjave vladarja naše nove sosedne države in tudi vladarja naše slovenske manjšine na Koroškem, ki danes gleda nazaj na 20 let »nepotrebne trpinčenja«, smo se z veseljem spomnili, ko je ob zadnjih dogodkih na naši severni meji stopilo pred naše oči vprašanje, kakšna bo zdaj njena usoda. Pričakujemo, oslanjajoč se na gornje slovesne izpovedi in tudi na prijateljske odnose med obema državama, da bodo koroški Slovenci pod novim vladarjem zdaj vendar en-

Na trgu junakov na Dunaju

Zadnji avstrijski kancler Seyss-Inquart oddaja svojo deželo nemškemu kanclerju

Dunaj 15. marca. b. Danes zjutraj je Dunaj nudil še bolj veličastno sliko kakor pretekli dnevi. Ze zgodaj zarana je bilo vse na nogah, ulice so bile polne ljudi, ki že polne tri dni in noči slavijo priključitev Avstrije k Nemčiji.

Ob 11 se je pričela velika uradna parada na Dunaju, ki je bila prirejena v pozdrav Hitlerju na Heldenplatzu (Trg junakov). V trenutku, ko se je pričel mimohod, so se pojavila nad mestom nemška letala ter so dolgo časa krožila nad Heldenplatzom.

Seyss-Inquart govori:

Najprej je govoril sedanji Hitlerjev namestnik za Avstrijo Seyss-Inquart. Dejal je:

Kot poslednji vrhovni oblastnik zvezne države Avstrije javljam voditelju in državnemu kanclerju, da je izvršen zakoniti sklep o zedinjenju nemške-

ga naroda. Avstrija je dežela nemškega rajha. Nemškemu narodu in vsemu svetu sporočamo, da je Adolf Hitler kot voditelj in državni kancler stopil ta trenutek na dvor stare prestolnice, ki je hranila krono rajha. Tisto, za kar so se borili stoletja in stoletja nemške zgodovine nešteti milijoni najboljših Nemcev in za kar so prelivali svojo kri in umirali, je danes izvršeno dejstvo. Vzhodna dežela se je vrnila v nemško domovino. Rajh je ponovno vstal v življenje. Izvršeno je zedinjenje vsega rajhovskega naroda. Danes pozdravljajo vsi Nemci v zedinjenju voditelja kot ti-stega, ki je to delo dovršil. Danes pozdravlja voditelj rajha novo večno Nemčijo. Mi vemo samo eno: Mi se zahvaljujemo Führerju. Mi mu izreka-mo svojo zahvalo, neskončno ljubezen in brezpogojno zvestobo. Voditelj moj, po kateri poti nas boš vodil, mi pojdemo za teboj. Heil naš voditelj!

Med tem govorom so krožila letala nad množico večstotisoč ljudi.

Hitlerjev odgovor

Na pozdrav avstrijskega namestnika Seyss-Inquarta je odgovoril vodja rajha in državni kancler Hitler z govorom, ki ga je neprestano prekinjalo navdušeno odobravanje stotisočev poslušalcev Hitler je med drugim izjavil:

Mislili so, da je njihova glavna naloga voditi to državo tako, kakor predpisujejo in diktirajo mirovne pogodbe. Mislili so, da je Avstrija odvisna od milosti drugih držav in da je njihova glavna naloga ovirati združenje Avstrije z Nemčijo, da se tako za zmerom preseka pot k zdravi bodočnosti nemškega naroda. Tule proglašam zdaj, da ima ta dežela novo poslanstvo. Najstarejša pokrajina, Vzhodna krajina nemškega naroda, ima biti v bodoče najmlajša utrdba nemškega naroda in s tem nemškega rajha. Govorim v imenu milijonov ljudi te prelepe Nemčije, v imenu Stajercev, dolnjih in gornjih Avstrijcev, Korošcev, Solnogradčanov in Tirolcev, predvsem pa v imenu mesta Dunaja, ko v tem trenutku izjavljam vsem 68 milijonom drugih naših nemških sorojakov, ki to poslušajo v našem velikem rajhu: Ta dežela je nemška, pojmovala je svoje poslanstvo. To poslanstvo bo tudi izvedla. Naša naloga bo odlejal, da bomo trdni in marljivi ter da bomo vzajemno drug drugemu pomagali pri urejanju velikih socialnih, kulturnih in gospodarskih nalog. Predvsem je naša naloga, da razvijemo Avstrijo tako, da bo v čim večji meri trdno zavetišče narodno socialistične misli in ustvarjalne volje. — Toda ne morem končati tega apela na vas, ne da bi se spomnil mož, ki so mi omogočili izvesti ta veliki preobrat v tako kratkem času z božjo pomočjo. Zato se zahvalim narodnim socialističnim članom vlade z novim državnim namestnikom

Seyss-Inquartom na čelu. Zahvaljujem se neštetim funkcionarjem stranke in prav tako neštetim brezimnim idealistom, borecem naših formacij, ki so v dolgih letih preganjanja dokazali, da je Nemec le še močnejši, če kdo nanj pritiska. Vsa ta leta trpljenja so mi le utrdila prepričanje, kolikšna je zvestoba nemške Avstrije v okviru naše velike narodne skupnosti. Čudoviti red in disciplina, s katero se je izvršilo to veliko delo, je obenem tudi dokaz za to, kolikšna je moč ideje, ki navdihne ljudi. V tem trenutku lahko izjavim nemškemu narodu, da je izvršena največja naloga mojega življenja. Kot vodja in kancler nemškega naroda in nemškega rajha objavljam pred zgodovino vstop svoje domovine v nemško državo. Zivela Nemčija in njen novi član! Zivela narodno socialistična stranka in nemška armada!

Konec Hitlerjevega govora je sprejelo dolgo-trajno viharno odobravanje, trajajoče več minut.

Hitler se vrača v Berlin

Gradec 15. marca b. Uradno poročajo, da je obisk državnega kanclerja Hitlerja v Gradec odpovedan, ker se je popoldne vrnil nazaj v München.

Po odhodu Hitlerja v Berlin pričakujejo prihod pruskega ministrskega predsednika in letalskega ministra Göringa. Poleg tega je določenih še cela vrsta drugih svečanosti in sprejemov, ki bodo trajali do 10. aprila. S plebiscitom v Avstriji bo avstrijski narod končno javno odločil o svoji usodi.

Varšava 15. marca. c. Na poti iz Rima se bo Beck sestal s Hitlerjem najbrž v Münchenu.

Mnenja pri velesilah

London 15. marca. AA. (DNB.) V razpravi v spodnji zbornici o dogodkih v Avstriji je član konservativne stranke Lambert Ward predlagal obrambno zvezo med Malo zvezo, Francijo in Veliko Britanijo. Konservativni poslanec Adams je zahteval, naj skličejo svet ZN in naj seji sveta pristojuje tudi Chamberlain. Razpravo je zaključil državni podtajnik Buttler. Izjavil je med drugim, da je angleška vlada po svojem berlinskem poslaniku storila pri nemški vladi korak, naj se nemške čete iz Avstrije umaknejo. Hkrati se je zavzel tudi za strpno ravnanje s katoličani, Židi in socialistimi demokrati v Avstriji. Buttler je izjavil, da upa, da bo Nemčija izpolnila obljube, ki jih je dala Angleški vladi. Angleška politika do ZN bo vztrajala na črti, ki jo je začrtal Eden na stoli seji sveta ZN. Angleška vlada je ugotovila, da vlada med prijatelji ZN popolno soglasje o tem, da bi predložitev avstrijskega vprašanja pred ZN ne pospešila dejanske rešitve tega vprašanja. Sledilo bi po vsej priliki samo novo razočaranje.

London 15. marca. c. Večerni listi objavljajo vest, da misli Chamberlain preosnovati svojo vlado. V vlado naj bi spet vstopil Eden, važno ministrstvo pa bi dobil tudi znani voditelj desnega krila konservativne stranke Winston Churchill.

Bukarešta 15. marca. c. Prihodnji sestanek Male zveze bo najbrž v aprilu ali maju v Bukarešti.

Rim 15. marca. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Agencije so objavile brzojavke, ki sta jih izmenjala Hitler in Mussolini v zvezi z dogodki v Avstriji. Ob stališču demokracij in moskovskih spekulacij je Italija jasno pokazala pot, po kateri mora iti Evropa. Usoda Avstrije je bila samo v rokah avstrijskega naroda. Zadnje manifestacije so pokazale, da se je avstrijski narod usmeril k narodnemu socializmu in stališče Italije je posledica teh dejstev. Poudariti pa moramo, da so sklepi velikega fašističnega sveta jasen izraz realističnih teženj za mir. Avstrijo bi bilo mogoče zakonito braniti samo tedaj, če bi kaj takega želel avstrijski narod. Ker pa se je Avstrija izrekla za priključitev, je bilo treba to dejstvo vzeti na znanje in Italija je to tudi lojalno in prijateljsko storila. To stališče Italije je potrdilo trdnost osi Rim-Berlin in njeno delo za mir. Pi-

krat dosegli svoje pravice, ki jim jih je nekdanja Avstrija tako krivično odrekala. Obojestranske dobre volje, o kateri je kancler Hitler v svojem govoru dne 20. februarja rekel, da je z njo mogoče najti pravično izravnavo, prav gotovo ne bo manjkalo. Ob tej dobri volji bi tozadevni prijateljski razgovori med Berlinom in Belgradom mogli prinesiti le največjo korist za obojestranske narodne manjšine.

podviga, ker je njegova vojska stara šele tri leta in še ne more nastopiti proti vsemu svetu. Pridržavam pa, da ostane še vedno 10 odstotkov za vojno. Ne vidim nobene rešitve, ki bi bila brez rizika. Če smo se odločili, da ne bomo nikoli ničesar tvegali, pomeni, da smo obsojeni na polom.

Upi sudetskih Nemcev

Praga 15. marca. b. V Tešinu je bilo veliko zborovanje sudetske nemške stranke, na kateri je govoril Konrad Henlein o zadnjih dogodkih v Avstriji. Henlein je dejal, da sudetski Nemci vodijo tudi borbo za pravico in upa, da bodo njih napori kmalu kronani z uspehom. Poslanec sudetskih Nemcev Santner je dejal, da bo sedaj treba v notranji politiki izvajati konsekvence in dati sudetskim Nemcem svobodo.

Tudi v Belgiji razburjenje

Bruselj 15. marca. c. Včeraj so ves dan demonstirali Nemci v belgijskem obmejnem kraju Eupenu. Vzklíkali so Hitlerju in prepevali nemške himne. Šele proti večeru je policija z orožništvom napravila red. Zaprli so štiri agitatorje iz tujine.

... in na Madžarskem

Budimpešta 15. marca. c. Včeraj in danes so po vsem Madžarskem proslavljali 90 letnico madžarskega upora v letu 1848. To priliko so izrabili madžarski narodni socialisti, ki so v Budimpešti bučno demonstirali za svoje ideje.

Tokio 15. marca. b. Uradno poročajo, da bo japonska vlada prva priznala aneksijo Avstrije Nemčiji in bo te dni odpoklicala svojega poslanika z Dunaja. Na Dunaju bo ostal samo japonski generalni konzulat.

Uradništvo priseglo novemu voditelju

Dunaj 15. marca.

Hitler je obiskal vojne invalide, ki so se zbrali v izredno velikem številu, nakar je odšel na velik mimohod. Vozil se je na odprtem avtomobilu in stal, ob njegovi strani pa je bil kancler Seyss-Inquart.

Ob 2. popoldne je bila velika vojaška parada. Za uvod v paradu je zabrelno nad Heldenplatzom in nad Dunajem okoli 400 bombnikov in lovecev. Eskadra za eskadro so se spuščale čisto nizko nad mesto, kjer je bil mimohod. Brnenje motorjev je bilo oglušujoče. Na častni tribunski so bili poveljniki nemške in avstrijske armade, višji državni uradniki in prvi strankni funkcionarji. Na velikih odrih na ulicah je bila množica ljudstva, ki je od rane zore čakala mimohoda nemških in avstrijskih čet. Okrog pol 3. se je mimohod končno pričel. Najprej so korakale čete avstrijske armade, nato pa pomožne nemške in avstrijske čete, za njimi motorizirani oddelki, topničarji, protiletalske baterije in ostale vrste orožja.

V teku današnjega dne je priseglo vse avstrijsko uradništvo novemu voditelju, prav tako vojniki in častniki. Uradniki so prisegali v svojih uradnih, vojniki pa v vojašnicah. Prisega se glasi: »Prisegam pred Bogom, da bom zvest državnemu kanclerju Hitlerju in vrhovnemu poveljniku vojske in sem pripravljen dati tudi življenje za izpolnitev te prisage.« Vsak je moral pri polaganju prisage vzklíkati kanclerju Hitlerju in novemu nemškemu rajhu.

Nemški upravni aparat že deluje Avstrijski polki prestavljeni v Nemčijo

Gradec, 15. marca.

Z neverjetno naglico in točnostjo stopa v Avstriji nemški upravni aparat v akcijo. Nemci očitno vidijo, da so avstrijski narodni socialisti sami preslabi in premaloštevilni, da bi lahko obvladali položaj na vseh področjih uprave, na drugi strani pa tudi prav ne zaupajo staroznani avstrijski počasnosti in površnosti, pa so vse važnejše eksekutivnopravne posle začeli sami prevzemati v svoje roke. Predvsem se je to zgodilo z varnostno službo.

Takoj za nemško vojsko so vkorakali v Avstrijo tudi oddelki nemške policije, ki je zasedla že vse deželo. Samo

V GRADEC JE VČERAJ PRISPELO 600 MOZ NEMŠKE POLICIJE (SCHUTZPOLIZED).

Vso Avstrijo so Nemci razdelili na tri varnostna področja. Prvo z Dunajem in Nižjo Avstrijo, drugo s Salzbursko, Koroško in Avstrijsko Stajersko. Inspektor tega poslednjega področja je nemški polkovnik Querner, ki ima svoj sedež v Gradcu. Tekom današnjega dne je prevzela nemška policija službo v vseh večjih in važnejših središčih Stajerske in drugih dežel. Poleg policistov so prispeli

V GRADEC TUDI ŽE NEMŠKI CARINIKI,

ki bodo na meji vršili nekako kontrolo nad svojimi avstrijskimi kolegi. Tudi večje število drugih uradnikov je dospelo. Iz vsega tega se vidi, da so imeli v Nemčiji že zdavnaj popolnoma v vseh podrobnostih izdelan načrt za zasedbo Avstrije in

za »Gleichschaltung« avstrijskega javnega življenja. Posebno značilno pa je to v vojski.

NEMŠKE ČETE,

ki so zasedle Avstrijo, bodo ostale najbrž stalno v avstrijskih garnizijskih mestih. Vidi se to predvsem iz nenadne prestavitve avstrijskih polkov v Nemčijo. Tako je bil prestavljen včeraj 3. dunajski polk v Stuttgart, vojaštvu iz Salzburga je bilo prestavljeno v München, pa tudi graška garnizija bo zamenjana in poslana v Nemčijo v »šolo«. Obenem se ukinja tudi dosedanja avstrijska vojaška uniforma ter se uvaja za avstrijsko vojsko nemška vojaška obleka. Vse te izpremembe v vojski in prestavitve pa so

je bil imenovan za poveljnika avstrijske vojske nemški general, poveljnik 8. armade v Boek, ne pa kak Avstrijec, dasi so imeli narodni socialisti tudi med avstrijskimi generali svoje pristaše

Monakovo 15. marca. AA. (Havas.) Včeraj je prišlo v Monakovo nekaj oddelkov avstrijske vojske. Prebivalstvo jih je navdušeno pozdravilo. Pred mikrofonom radijske postaje je govorilo več avstrijskih vojakov, ki so pozdravili svoje nemške tovariše

Zagrebska vremenska napoved: Stalno. Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo jasno vreme po vsej kraljevini. Toplota se bo povsod dvignila, vendar pa bo ponoči še slana.

Slike iz hitlerjevskega Gradca

Gradec, 14. marca 1938.

Mesto dobiva zopet polagoma nekoliko normalnejše lice, pa samo zaradi tega, ker so se ljudje utrudili od neprestanega kričanja in dviganja rok ter obilodov in so res potrebni počitka. Videlo se je to zlasti danes, ko so bile dopoldne ulice kakor izumrle, trgovine in ostali lokali so bili sicer odprti, pa brez prometa. Popoldne pa, ko so se ljudje naspali, pa so jih zopet zvočniki izvabili na ulice k sprejemu nemške vojske.

radio in zvočniki na ulicah so se v Avstriji sploh sijajno obnesli. Lastniki radijskih aparatov imajo enostavno navodila, da mora biti aparat vedno vklopljen na kako avstrijsko postajo. Veak važnejši odlok vlade ali deželni oblasti se potem najprej razglasi v radiu. Zvočniki morajo imeti tudi vse kavarne in gostilne, Godba in gorvenje utihne, kadar začnejo po kavarni odnevat govori raznih narodnosocialističnih veljakov in reportaže o sprejemu Hitlerja ter o drugih dogodkih. Hitlerjeve govore poslušajo ljudje v kavarni stoji. Ker pa njegove govore ne prestopa prenašajo s plošč, za vsakim govorom pa sledi »Deutschland über alles« in Hitlerjeva himna, ki jih poje vedno vsa kavarna z dvignjenimi rokami, zaides v javnih lokalih vsak večer v zadregu, da moraš vedno iznova vstajati; če pa še roke ne dvigneš, te začnejo gledati po strani.

O sprejemu nemške vojske v Gradcu sem vam že poročal. Bil je danes popoldne ter je spravil Gradčane zopet v ekstazo. Prva je prispela izvidnica na motociklih, za njimi oklopni avtomobili in nato tanki, zaključke pa so tvorili veliki prevozniki avtomobili na tri osi. Pogled na prihod teh čet je bil res impozanten ter je prav nazorno pokazal veliko razliko v opremljenosti in oborožitvi, ki loči zaenkrat nemško in avstrijsko vojsko. Vojski graške garnizije, ki so še snovi kakor pijani kolovratili po ulicah ter vpili na vse grlo »Wir sind deutsche Soldaten, Adolf Hitlers Soldaten,« so danes nekam poparjeni, nič več ne manifestirajo ter zavidno gledajo na tovariše iz Reicha, za katerimi Gradčani, posebno pa še ženski svet, kar norijo. Nemško vojsko so Gradčani večinoma sprejeli v zasebna stanovanja kot svoje goste, pa so jih snovi graške družine vabile s seboj v lokale. Zanimivo je bilo opazovati snovi visoke Bavarce-prostake, kako so se nekam neprijetno počutili v elegantnih graških

kavarnah v družbi svojih gostiteljev. Kakor navadni vojaki, tako so tudi nemški oficirji svoje avstrijske kolege izrinili s površja. Vsi graški bari so bili vso nocojšno noč polni nemških oficirjev in plesalk so imeli na izbiro, kolikor so jih hoteli. Veselo se je z njimi vrtele tudi več znanih obrazov iz Maribora, Ptujja in Celja.

Gradčane je danes zelo poparila uradna izjava, da ne bo nič s priključitvijo Južne Tirolske. Kakor na Dunaju in v Linzu, se je namreč snovi tudi po Gradcu razširila vesela vest, da je Italija že obljubila, da bo južno Tirolsko izročila Hitlerju. Med Gradčani je vzbudila ta novica viharno navdušenje in Italijani, ki dosedaj niso uživali med avstrijskimi hitlerjevci posebnih simpatij, so jim naenkrat postali prijatelji. Zato pa je bilo danes iztreženje tem neprijetnejše.

Pač pa so se danes širile po mestu fantastične vesti, ki so jih gotovo zlobni jeziki namenoma širili. Govorilo se je, da se v Mariboru, Celju in Ptujju vršijo strahovita preganjanja Nemcev in da je celo naše vojskovo nastopilo proti njim z bajoneti in puškami. Te gorostasnosti so graški purgarji z vso vno in prepričanostjo pripovedovali na ulicah tudi nemškim vojakom in oficirjem. Kdo jih med Gradčani trosi, pa ni težko ugotoviti, ko pa srečujes na vsakem koraku v mestu toliko znanih ljudi iz Maribora ali Ptujja...

Precej razburjenja je povzročil tudi dogodek, ki se je odigral nocoj na Griesplatzu. V tihi noči je počel strel in straže, ki so prihitele na mesto, so našle na tleh ustreljenega stražnika SA, ki je tam vršil službo. Dogodek so skušali zakriti, pa je vendar vse mesto izvedelo zanj. Straže v delavskih predelih mesta so zaradi tega še podvojili in so začeli tudi z velikimi hišnimi preiskavami.

Graške narodne socialiste prevzema zdaj predvsem želja, da bi Hitler počastil njihovo mesto na tak način, kakor je svojo čas München, kateremu je podelil časten naziv »prestonica narodnosocialistične stranke«. Tudi Gradec bi bil rad taka prestolnica, kjer bi imela stranka e svojimi organizacijami sedež. Za Gradec naj bi bilo to veliko odklivanje. Prav tako si prizadevajo Gradčani, da bi jih obiskal sam Führer ter se je včeraj podal deželni namestnik dr. Tadiue osebnoma na Dunaj, da prosi pri Hitlerju za ta obisk. Računajo, da bo prispel Hitler še tekom tega tedna v Gradec.

Usoda prejšnjih avstrijskih oblastnikov

Dunaj 14. marca.

Le malo prodira v javnost novice o usodi starih oblastnikov, ki so še pred nekaj dnevi vladali Avstriji. Največ ugibanja in govoric je bilo glede usode bivšega kancelerja

DR. KURTA SCHUSCHNIGGA.

Nešteto verzij je krožilo o njegovem begu. Tako so pripovedovali, da se je podal k Hitlerju, ki mu je obljubil svobodo kretanja, potem da so ga prijeli in aretirali na češki meji, drugič zopet na madžarski meji, tretjič so govorili, da je srečno pobegnil na Češko, da je že v Stockholmu ali pa v Jugoslaviji, in sicer v Ptujju. Šele danes so te govorce ponehale, ko je bilo uradno razglašeno, kakšna je usoda bivših oblastnikov: kanceler dr. Schuschnigg se še vedno nahaja na Dunaju, ki ga kljub prigovarjanju prijateljev ni hotel zapustiti. Dr. Schuschnigg

ZIVI ZASTRAZEN V SVOJEM STANOVANJU

Straži ga 150 mož nemških SS oddelkov. Dasi bi bilo najbrž narodnim socialistom prav ljubo, če bi bil hotel pobegniti ter mu še danes nudijo priložnost za beg, hoče ostati bivši kanceler v Avstriji, ker se zaveda, da pač ni delal drugega, kakor to, kar mu je velevala njegova vest in njegovo avstrijsko prepričanje. Niti njegovi najhujši nasprotniki mu ne morejo očitati sence nepoštenosti. Pač pa je v neprijetnejšem položaju nekdanji podkanceler in voditelj heimwehrovcev

KNEZ STARHEMBERG.

Temu se ne bo dobro godilo, ker je narodnim socialistom še v dobrem spominu knezova nadutost in žalitev, s katerimi je nekoč ob vsaki priliki obisoval Hitlerja. Starhemberga so aretirali v noči od petka na soboto na dunajskem vzhodnem kolodvoru, ko je hotel pobegniti z vlakom. Pravi, da so baje našli pri njem tudi velike vsote denarja. Aretirani so nadalje prejšnji šef državne poltelije dvorni svetnik Weiser, referent za »legalno narodnosocialistično gibanje« dvor. svetnik Böhm, bivši prosvetni minister Pertner ter predsednik dunajskega velesejma, bivši mini-

ster Hainl. Zelo v želodcu sta narodnim socialistom vodja »domovinske fronte«

POLKOVNIK ADAM,

šef državne časopisne službe, in pa prejšnji predsednik avstrijske časopisne zbornice Ludwig. Oba bi radi spravili na »varno« v zapore, pa ju kljub iskanju dosedaj še niso izsledili. Aretirani je nadalje

DUNAJSKI ZUPAN DR. SCHMITZ.

Tudi lastnik največje dunajske trgovske hiše, Zid Krupnik, se nahaja v zaporih. Krupnik je daroval velike vsote za domovinsko fronto.

BEG SE JE POSREČIL

edino glavnemu tajniku domovinske fronte in bivšemu ministru Guido Zernattu ter prejšnjemu trgovskemu ministru Stockingerju, kate-rega dolžijo, da je bil velik korupcionista. Oba sta pobegnila najprej na Češkoslovaško, od tam pa na Madžarsko.

PRISILNA TABORISČA,

v katerih so se poprej »popravljali« narodni socialisti, so stopila zopet v veljavo. Dosedaj je znova organizirano taborišče v Wöhlerdorfu pri Dunaju, kjer je že zaprtih veliko število aretirancev. V prihodnjih dneh pa pričakujejo aretacije nasprotnikov narodnega socializma v večjem številu.

Drobne iz Avstrije

Dunaj 15. marca. AA. DNB: Glavno poštno ravnateljstvo je ukazalo, da se morajo umakniti iz prometa takoj vse tako imenovane Dollfusove znamke. Te znamke se lahko do 31. marca zamenjajo z drugimi znamkami.

Generalno poštno ravnateljstvo je odredilo, da naj se izdela poseben pečat s kljukastim križem in napisom »Vodja na Dunaju«. Ta pečat bodo na vseh dunajskih pošlah uporabljali ves čas Hitlerjevega bivanja na Dunaju.

Celovec 15. marca. c. Koroška deželna vlada je odredila, da naj ostanejo vsi šolski zavodi zaprti do 20. marca. Deželni šolski svet pa je objavil, da naj vsi zaradi narodnega socializma odpušeni učitelji takoj vložijo prošnje za zopetni sprejem v službo.

Državni kanceler Hitler je imenoval avstrijskega namestnika dr. Seyss-Inquarta za skupinskega voditelja napadalnih oddelkov.

Pomočnik zunanjega ministra Wolff je izročil danes popoldne von Ribbentropu zunanje ministertvo. Pri tem je imel kratek govor, v katerem je omenil, da ima Avstrija samo eno domovino in ta je Nemčija.

Umetnine za italijansko razstavo že prihajajo

Belgrad 15. marca. AA. Davi ob 6.40 je prispel na belgajsko postajo iz Italije prvi vagon s 48 umetninami za veliko razstavo italijanskih portretov, ki jo bodo slavnostno odprli 27. marca t. l. Med umetninami je več del iz beneških, milanskih, modenskih in bergamskih muzejev. Do meje je transport spremljalo več organov italijanske železniške milice in uradnik glavne uprave za srednjeveške umetnine v Benetkah. Zlasti voz, ki je vozil umetnine v muzej kneza Pavla, je vzbudil pozornost. Ob 7.20 se je pripeljal z orientnim ekspresom tudi komisar razstave prof. Barbantini. Danes popoldne prispel še drugi vagon s slavutimi deli iz rimskih, neapeljskih, palermskih, beneških, turinskih, veronskih, padovskih in drugih muzejev.

Belgajske vesti

Belgrad 15. marca. AA. Združenje prijateljev umetnosti Cvijeta Zuzorić sporoča, da bo 10. pomladanska razstava slikarskih in kiparskih del jugoslovanskih umetnikov pod pokroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneza namestnika od 15. maja do 6. junija t. l. v Umetniškem paviljonu. Kdor bi hotel razstaviti kako pomembnejše delo večjega obsega, naj obvesti likovno sekcijo združenja. Povabljeni umetniki ne bodo ocenjeni, dela nepovabljenih umetnikov pa pridejo pred ocenjevalno sodišče. Prijavnice je treba izročiti do 1. dela pa do 7. maja. Po tem roku se ne sprejemajo nobena dela več.

Vzrok „Jutrovega“ veselja

Ponedeljsko »Jutro« se je zopet enkrat odkrito razpisalo o čustvih, ki prevevajo njega in njegov krog. Odkrilo je brezmejno zadovoljstvo, ki ga navdaja ob priključitvi Avstrije k Nemčiji. Izvor »Jutrove« srčne utlehe pa je pričakovanje, da se bo katoličanom in zlasti duhovščini pod Nemčijo mnogo slabše godilo, kakor pa se jim je dosedaj v samostojni državi. Saj so avstrijski narodni socialisti prav tako kulturnoobjni kakor rajhovski, zadovoljno vzkljka »Jutro«.

Tako nam je Kramarjev tisk zopet enkrat nazorno odkril najgloblje misel svojega srca. Ti jutrovski »nacionalisti« so predvsem masoni in kulturnoobjneži, ki jih kar lomi protikatoliški bes in svoje sovraštvo do Cerkev tudi ob vsaki priliki pokažejo. Svojo mržnjo do krščanstva pa znajo seveda prav spretno zavijati v nacionalistično frazeologijo.

Pri igri si je zlomil roko

Ljubljana 15. marca. Zvečer so pripeljali v bolnišnico 10 letnega sina pekoveškega pomočnika Dragomila Horvata iz Zgornje Šiške 183. Otroci so se igrali pred domačo hišo na cesti. Dragomil se je spotaknil in padel. Pri padcu si je zlomil roko.

Osebnosti

Belgrad, 15. marca. m. Na predlog prometnega ministra so bili odklikovani pri železniškem ravnateljstvu v Ljubljani: z redom sv. Save III. stopnje Josip Gostiša, višji svetnik v pokoju, z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje Franc Planinšek, Friderik Gregorka in Jožef Krajcar, višji svetniki v pokoju, ter Karel Stefan, svetnik v pok. Prestavljeni so: za inšpektorja v splošnem oddelku Anton Gostič, pri prometno-komercialnem oddelku, za višjega kontrolorja v Crnomlju Alojzij Korošec iz Ljutomera, v prometno-komercialni oddelku za višjega kontrolorja Francišek Jenec iz Trebnjega, za višjega kontrolorja v Ljutomeru Adolf Avsec iz Crnomlja, za višjega kontrolorja v Ljubljani — gl. kol. Franc Vostko z Jesenic.

Napredovali so v IX. skup. naslednji uradniški pripravnik za prometne uradnike: Rade Svetič, Milivoj Pejović, Milan Stosić in Oskar Ličen; v X. skup. Avguštin Lampe, Franc Bogataj, Rudolf Perhacev, Ivan Nanut in Vinko Arhar. V VIII. skup. je napredoval pregledovalec računov pri krajevni kontroli v Ljubljani Davorin Ermenec.

Maršal Vorošilov pride na zatožno klop

Varšava 15. marca. AA. (Stefani) Po poročilu iz Moskve je vrhovni svet komisarjev po Stalinovem nalogu zavrnil prošnje za pomilostitev, ki so jih vložili obojenci zadnjega procesa. Pravi, da zbirajo sedaj gradivo za novo veliko razpravo, ki bo konec marca ali v začetku aprila. Pred sodišče bo postavljenih 23 ugodnih sovjetskih mož, med njimi bivši sovjetski poslanik v Tokiu, bivši poslanik v Varšavi, bivši poslanik v Bukarešti, Helsinkih in Taljinu in večje število višjih uradnikov v komisarstvu za zunanje zadeve. V moskovskih krogih potrjujejo nadalje, da pridejo pred sodišče tudi maršali Vorošilov, Blücher in Budjeni z večjim številom višjih oficirjev sovjetske vojske.

Seja velikega fašističnega sveta

Rim 15. marca. b. Na seji velikega fašističnega sveta, ki je bila včeraj od 10—1.15 po polnoči, je Mussolini obvestil navzočne o notranjem položaju, nato pa je obširno poročal o gospodarskem in finančnem položaju Italije. Veliki fašistični svet je odobril poročilo in sprejel resolucijo, v kateri ugotavlja, da je kovinska podloga italijanske emisijske banke ostala zadnjih 14 mesecev nespremenjena in znaša sedaj 4 milijarde 28 milijonov din, obtok bankeveev pa je znašal 5. marca 16 milijard 520 milijonov din. Končno je fašistični svet ugotovil, da državni dohodki stalno rastejo in da bo primanjkljaj v sedanjem proračunu mnogo manjši kot se je prvotno mislilo.

Poljski ultimatum Litvi

Varšava, 15. marca. c. Dopisniki nemških listov iz Varšave poročajo svojim listom, da je poljska vlada sklenila poslati litavski vladi ultimatum naj Litva takoj upostavi redne prometne in gospodarske zveze med Poljsko in Litvo. Meja med Poljsko in Litvo je zaprta že 20 let, to je od tedaj, ko je Poljska zasedla Vilno.

Kaunas, 15. marca. AA. (Havas) Tukajšnjih litavskih političnih krogov se je polastilo razburjenje zaradi pisanja poljskega časopisa o incidentu na poljsko-litavski meji in pa zaradi poročila, da se je poljski zunanji minister Beck podviljal v Varšavo ne zaradi avstrijskih dogodkov, marveč zaradi tega incidenta. Doselej se ugotovili dve dejstvi: 1. Poljski vojak je prekoratil mejo, ki loči obe državi in streljal sedemkrat na begunce.

2. Poljska je odklonila litvansko ponudbo o sestavi mešane ankete komisije. Duhovi so na obeh straneh zelo razburjeni.

Avstrijskega konzulata v Zagrebu ni več

Zagreb 15. marca. b. Avstrijski konzulat je danes uradovale redno. Na njem sta se vili dve zastavi, nemška s kljukastim križem in bivša avstrijska. Jutri dopoldne se bo izvršila likvidacija avstrijskega konzulata in bo poslovanje prevzel nemški konzulat. V avstrijskem konzulatu so zadnja dva dneva pozdravljali prišlece s »Heil Hitler« Dosedajni avstrijski konzul Rubeli je obiskal nemškega konzula Freunda in se mu stavil na razpolago. Značilno pa je, da so se še nocoj izdajali avstrijski vizumi za potovanje v Avstrijo.

Belgrad 15. marca. AA. V noči od 14. na 15. marca t. l. je v prekoceanski emisiji za naše izseljenke govoril po radiu minister za gozdove in rudnike Bogoljub Kujundžić.

Francove čete prodrle Alcaniz zaseden do Guadalope

Barcelona 15. marca. AA. Havas: Vojno ministertvo je objavilo, da je sovražnik prišel do Alcaniza in Calanda. Alcaniz je zavzela motorizirana kolona. Naše čete so lahko še pravčasno rešile 50 topov iz Alcaniza.

Salamanea 15. marca. AA. Havas: Po uradnem obvestilu vrhov. poveljstva so nacionalistične čete zavzele vrhove okoli Alcaniza. Druge kolone pa so zavzele vasi Castelaera, Cañizar, Gargullo in Lamata del Osolmos. Prodiranje nacionalističnih čet se nadaljuje. Dosedaj smo ujeli 1500 mišnikov. Na granadski fronti v osekcu pri Motritu še trajajo sovražni napadi, ki pa so bili vsi

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 15. marca. m. Sročnja seja Narodne skupščine je trajala pozno v noč. Na njej so nadaljevali razpravo o finančnem zakonu. V debato je poseglo več govornikov, med katerimi so se nekateri dotaknili tudi zunanje-političnih dogodkov zadnjih dni v Avstriji.

Današnja seja skupščine se je pričela ob 9.45. Udeležil se je tudi predsednik vlade dr. Stojadinović z več ministri. Po prečitnem zapisniku včerajšnje seje je bilo prečitanih več interpelacij, med njimi interpelacija posl. dr. Ivana Jančiča in tovarise na predsednika vlade in zunanjega ministra zaradi objave njegovega govora, ki ga je imel v skupščinskem finančnem odboru, v inozemskem časopisu. Interpelacijo je vložil tudi Voja Lazič, v kateri prosi predsednika vlade za pojasnila glede priklopnosti Avstrije k Nemčiji. Za vse interpelacije je vlada nujnost sprejela.

Nato so prešli na dnevni red: nadaljevanje razprave o finančnem zakonu. Prvi je dobil besedo poslanec JNS Milan Mravlje, ki je po svoji stari navadi napadal predstavnike sedanjega režima v Sloveniji. Na skupščino ni napravil nobenega vtisa. Za Mravljetom je govoril poslanec JRZ Otou Gavrilović. Za njim dr. Mirko Kosić, član Delovnega kluba, ki je omenjal v svojem govoru tudi končno rešitev vprašanja prenosa premoženja bivše narodne radikalne stranke na JRZ. K besedi se je takoj oglašil pravosodni minister Milan Simonović, ki je izjavil, da je bilo to vprašanje rešeno strogo po zakonu.

Minister dr. Krek brani čast majniške deklaracije

Za pravosodnim ministrom je pa dobil besedo minister dr. Krek, ki je odgovarjal na Kosićeve napade na majniško deklaracijo. Med drugim je dejal, da mu je zelo žal, da je morala skupščina poslušati komentar o majski deklaraciji, ki je bil podan s tolikim neznanjem. Minister dr. Krek je dejal, da se pozivlja tu v prvi vrsti na čisto acerkvenega in areligioznega pisca dr. Dragotina Lončarja, ki je starejši od obeh in ki je osebnog mogel vse to preživeti in osebno opazovati in ki je precejšnja avtoriteta med slovenskimi zgodovinarji. Nadalje naglašal minister dr. Krek: 1. majska de-

klaracija je bila sestavljena v sporazumu in soglasno z vsemi šefi slovenskih klubov v tedanjem dunajskem parlamentu; 2. nadškof dr. Jeglič je podpisal majsko deklaracijo naprosen od vseh slovenskih političnih šefov brez ozira na desnico in levo, kot prvi, in za njim so jo podpisali tudi ostali šefi političnih organizacij. Na tej deklaraciji je tudi podpis šefa tedanje narodno-napredne stranke, ki je danes sestavi del JNS, bivšega ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja. Na podlagi te majske deklaracije so se vsi Slovenci združili in so sprejeli kot skupno platformo za veliko narodnostno propagando. Pravi trilon jugoslovanske, ne samo slovenske misli, je bil, ko je sedanja dvorna dama kraljice Marije gospa Tavčarjeva izročila dr. Korošču podpise iz vse Slovenije glede danes tako slabo komentirane majske deklaracije. Kratko in odločno izvajanje ministra dr. Kreka je v dvorani izzvalo živo odobravanje.

Za ministrom dr. Krekom so govorili Milenko Milutinović iz JNS in Jovan Zdravković iz Neodvisnega kluba ter Milan Badžas (JRZ), nakar je bila seja ob 2 popoldne zaključena.

Popoldanska seja se je pričela ob 16.30. Prvi je govoril poslanec Fran Novaković (lista dr. Mačka). V skupščini ne pripada nobenemu klubu. V svojem govoru se je predvsem zavzemal za sporazum med Srbi in Hrvatji. Plediral je tudi za revizijo ustave.

Za njim so obširno govorili poslanec Milan Banić, Mirko Komnenović in član kluba JNS Ješa Protić.

Nato je dobil besedo poročevalec večine fin. odbora dr. Nikitović in predložil še dodatni amandament za finančni zakon, ki se nanaša na sodnike onih sodišč, katerih delokrog bi se tekom leta morda zmanjšal ter bi bili pri teh sodiščih nepotrebni. Po tem amandamentu se ti sodniki stavijo na razpolago pravosodnemu ministru, da jih lahko postavi na druga sodišča. Potrebo sprejetja tega amandamenta je nato razložil še pravosodni minister Simonović. Amandament je bil predložen v sporazumu s šefi vseh skupščinskih poslanskih skupin. Skupščina ga je tudi takoj potem prevzela v pretres.

Naslednji govorniki so bili Milan Vukičević iz jugoslovanskega kluba, Djordje Jevtić in drugi.

Proračun sprejet s 196 : 92

Ko je bila lista govornikov izčrpana, je dobil besedo še poročevalec večine finančnega odbora dr. Nikitović, ki je v daljšem govoru pojasnjeval razne amandamente in zavrtačal kritiko skupščinske opozicije. Isto tako je zavrtačal trditve, ki jo je izrekel neki govornik opozicije glede naše zunanje politike, da bi bili vseh prijatelji, da je le izjavil, da mi nismo prijatelji vseh, temveč nismo nikogar sovražniki, dokler drugi nas in našo državo spoštujejo. Vsaka druga politika bi nas vedla v neslutene nevarnosti.

Nato je bil finančni zakon sprejet z večino glasov.

Predsednik Čirić je zatem odredil končno glasovanje o državnem proračunu. Vsem je glasovalo 288 poslancev. Za državni proračun je bilo oddanih 196 glasov, proti je glasovalo samo 92 poslancev. Rezultat glasovanja so vladni poslanci pozdravili z dolgotrajnim odobravanjem.

odbiti. Sovražne izgube so hude. V letalski bitki je sovražnik izgubil 7 letal. (Alcaniz leži že ob reki Guadalope in je oddaljen 70 km od morja. V tem važnem cestnem križišču je bil dosedaj sedež rdečega poveljstva za ta osek. Op. ur.)

Saragosa 15. marca. AA. Havas: Nacionalistične predhodnice so prišle do cestnega križišča, ki vodi v Taragono in Valencijo. Če republikanske čete ne uspevajo nacionalističnega prodiranja, se bodo morale umakati samo še v eni smeri. Nacionalistične čete so sedaj še 60 km zračne erte od Tortoze. V teh dneh so nacionalistične čete zavzele ozemlja 90 km v dolžino in 60 km v širino.

Pri današnjem glasovanju je spet glasoval za proračun dr. Anton Novčan. Istotako je glasoval za proračun poslanec Novaković, ki je bil izvoljen na listi dr. Mačka. Dr. Dobovišek se je glasovanja vzdrljal. Istotako pri današnjem glasovanju niso glasovali Janžekovič, Gornjak, Lenarčič, dr. Lovrenčič in Dako Makar. V času glasovanja tudi niso bili v dvorani dr. Janjič in oba Sokiča.

Nato je bila današnja seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri ob 10. Na dnevnem redu je razprava o poročilu odbora, ki je proučeval zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o graditvi in razširitvi zdravstvenih ustanov, dalje poročilo odbora za prošnje in pritožbe in kot tretja točka volitev namestnikov predsedniku in podpredsedniku skupščine v državni odbor za volitev poslancev.

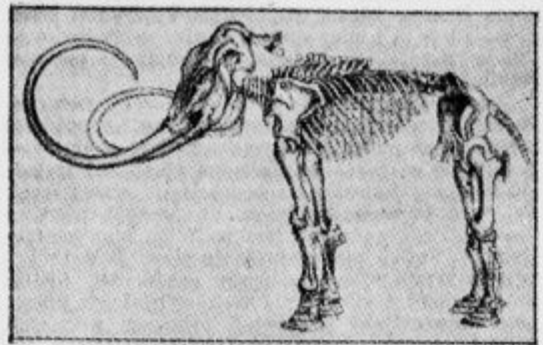
V „združeni“ opoziciji

Belgrad 15. marca. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, je v vrstah tako imenovane srbijanske združene opozicije prišlo znova do razkola, ki so ga povzročili predvsem nezadovoljniji v bivši demokratski stranki dr. Ivan Ribar, dr. Smiljanić in Plešević. Ta skupina ima najtesnejše zveze z znanim agroradikalnim dr. Dragoljubom Jovanovićem, ki ga po zadnjem obisku v Barceloni tukajšnji politični krogi pogosto nazivajo »barcelonski romar«. Ta skupina si je dala nalogo, da bi ustvarila novo politično fronto, ki bi stala čisto na programu ljudskih frustracij. Nekaka svoja pravila je tudi objavila v letaku, katerega je izdala pred nekaj dnevi.

Z akcijo nezadovoljnejev v bivših srbijanskih opozicijskih strankah so se te dni bavili tudi voditelji teh strank Ljuba Davidović, Miša Trifunović in Jovan Jovanović ter o svojem sestanku izdali tudi poročilo, v katerem izjavljajo, da omenjeni nezadovoljniji dr. Ribar in ostali nimajo nobene zveze več s tako imenovano srbijansko opozicijo.

Predpotopni orjak izkopen v Kamniku

Kamnik 15. marca. Ako se potrdi, kar so strokovnjaki na prvi pogled ugotovili, je naša Slovenija zopet za eno znanstveno senzacijo bogatejša: lahko bomo v bodoče v našem narodnem muzeju gledali in občudovali silno mamutovo okostje, silne predpotopne živali, ki je že davno izumrla. Našli pa so to okostje docela slučajno.

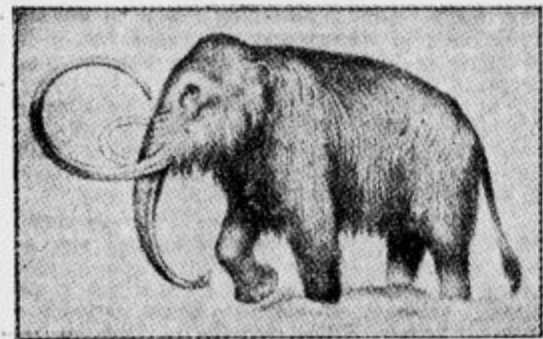

Okostje sibirskega mamuta.

Te dni regulirajo Nevljico, ki teče ekoci ozemlje kamniške občine. Včeraj si je dela ogledoval kamniški župan g. Nandeta Novak. Povprašal je delavce, ali bodo že kmalu končali. Delavci so mu odgovorili, da je tukaj delo skoraj že končano, da pa so naleteli na nekake štore, ki jim nagajajo. G. župan je stopil bliže, da bi si ogledal, kakšni so tisti štori, ki nagajajo pri delu. Komaj si je tisti štore od blizu ogledal, je zaklical:

»To niso nikaki štori! To so kosti! Bile so res kosti, dasi nenavadno velike. Nihče ni vedel, kake živali bi bile te izkopane kosti. Docela izkopana je bila le ena kost. Gospod župan je brž poklical slovečega kamniškega rojaka g. Sadnikarja, ki je znan starinoslovec. Ta je brž prihitel in nato pojasnil, da te kosti ne morejo biti od druge živali ko od mamuta.

Takoj smo najdbo naznanili v Ljubljano, odkoder je prišel v Kamnik g. Herfort iz Narodnega muzeja, ki je tudi označil kosti za mamutove. Izkopana kost je iz prednje noge. Dasi je le 80 cm dolga, vendar pa ima v prerezu 30 cm širine. Druge kosti so sicer še v blatu zakopane, vendar je sedaj doganjano, da tisto štorovje, ki je delavcem tako nagajalo, je vse mamutovo okostje. Verjetno je, da

Rekonstruirani mamut, kakršen je živel v Sibiriji.

je v glini Nevljice pokopan cel ogromni mamut. Ze dosedanja izkopavanja kažejo, da so v glini zakopane kosti ogromne dimenzije in silne teže. Izkopavanja bodo seveda trajala dalj časa, preden bo mogoče vse velikanske okostje pravilno izkopati.

Gospod Herfort je takoj naročil, naj ves prostor okoli in okoli dobro zastražijo, da ne bi nepočakani radevedneži napravili nepopravljive škode. Tako sedaj okoli mamutovih kosti noč in dan stoji straža, ki brani vsakemu nepoklicanemu blizu.

Mamut, ki ga znanstveniki latinsko imenujejo »Elephas primigenius«, je našemu sedanjemu indijskemu slonu sorodna živalčka vrsta, le da je bila mnogo večja. Ta velika žival je živela v tako imenovani kvarterni dobi do zadnje ledne dobe. Živela je po vsej srednji Evropi tja gori do Sibirije. Njegove ostanke pa so našli tudi že v južni Italiji in v severni Španiji.

Mamut je imel orjaške okle, ki so bili do

Bolgarski rudarji v Sloveniji

Ljubljana 15. marca. Danes dopoldne se je pripeljalo v Ljubljano 80 bolgarskih rudarjev, ki potujejo po Jugoslaviji in si ogledujejo zlasti naše rudnike. So to rudarji iz Pernika, ki je največji premogovnik na Balkanu. Skupino vodi inž. Vasil Radoslavov, tehnični direktor državnega rudnika v Perniku, spremlja pa jo tudi častnik Krostij Gjurjev, Bolgarski rudarji so prispeli v Jugoslavijo v začetku marca in so si 9. marca ogledali rudnik v Aleksincu, naslednjega dne rudnik v Rlanju, nakar so se zadržali dva dni v Belgradu, kjer jih je sprejel tudi naš minister za gozdove in rudnike. V Sloveniji si bodo ogledali rudnik v Trbovljah, kjer ostanejo dva dni. Ves čas svojega bivanja v Sloveniji bodo bolgarski rudarji gostje Trboveljske premogovne družbe. V Ljubljani na postaji so jih sprejeli akademiki montanisti in zastopniki Jugoslovansko-bolgarske lige. Dopoldne so si ogledali zgradbo ravnateljstva TPD, Narodni muzej in rudarski inštitut. Popoldne jim je TPD priredila v Kazini banket, ki so se ga udeležili za TPD Heinrich in generalni tajnik Pogačnik, za rudarsko glavarstvo inž. Zupančič, univ. prof. inž. Gostiša in zastopniki Jug.-bolg. lige. Popoldne so bili na Ljubljanskem gradu, zvečer pa so se odpeljali v Trbovlje.

Častnik Gjurjev je pripovedoval našemu poročevalcu nekatere zanimivosti o rudniku Perniku in njegovih rudarjih. Rudnik Pernik je leta 1925 postal avtonomen državni rudnik in je zaposlenih v njem 5500 do 6000 rudarjev. Rudnik ima

90 letnico rojstva

obhaja danes 16. marca ugledni in spoštovani Jože Novak v Prikričah pri Moravčah. Imenovani kljub visoki starosti hodi še vedno ob nedeljah v pol ure oddaljeno faro cerkev. Jubilat je stari oče priljubljenega ter gorečega pridigarja g. kaplana Fr. Novaka pri sv. Petru v Ljubljani. — Dobremu očetu tudi mi iskreno čestitamo in mu želimo še lepših dni v krogu svojih najdražjih.

Po devetih letih odkrit zločin

Žena zastrupila in nato že mrtvega obesila svojega moža

Litija 15. marca. Leta 1929 jeseni so našli domači na kozolcu obešenega 43 letnega posestnika Osolnika Jožeta iz Breznika pod Sveto Goro, občina Mlinše. Njegov samomor so domačini prikazovali kot obupno dejanje očeta, ker je izgubil 35.000 din, katere je svoječasnno posodil bratu svoje žene, Grilu z Vrha nad Kandršami. Ko je Osolnik spoznal, da tega denarja od svaka Grila ne bo dobil povrnjenega, se je tako »grimal« ter vdajal pijači, da je pred sosedji izjavil, da se bo zaradi tega obesil. — Vsi so seveda mislili, da se je pokojni Osolnik res sam obesil, čeprav se je pošepetavalo, da mora biti pri samomoru nekaj drugega vmes. Zdravnik, ki je takrat pregledal truplo pokojnega Osolnika, je sicer ugotovil, da je v telesu nekaj strupa — strihnina. Zadeva pa je takrat zaspala in oblasti niso nadalje raziskovale primera.

Vdova, sedaj 51 letna posestnica Marija Osolnik, pa je po smrti moža navezala ljubavno razmerje s posestnikovim sinom Joger Francem iz iste vasi. Ker sta bila velika prijatelja, mu je nekoč priznala, da je možu dala škodljivo čujo, v katerem je bil strihnin. Ko je mož napravil nekaj požirkov, je zavpil, da to ni čaj, ampak da

ga je žena zastrupila. Takoj so mu prišle pene v usta, žena mu je z ruto zamašila usta, da ni mogel vpiti, tako da se je zastrupljen zadušil. Ko je bil mrtev, sta ga ponoči s takrat 16 letnim sinom Stefanom zavlekla pod domači kozolec, kjer sta ga obesila, da bi prikazala očetovo smrt kot samomor. — Da je prišel ta zločin na dan, pa je povzročil prepir med Osolnikovimi in Jogerovimi. — Šlo je za tatvino kolesnega obroča ter so si med seboj očitali, da so eni in drugi ta obroč ukradli. — Sedaj je naznanil vaškim orožnikom Joger Jakob, da mu je Osolnikov sin Stefan pod častno besedo priznal, da je očeta mati zastrupila ter da so potem truplo obesili na domači kozolec. Ko so očeta obešali, sta bila na straži tudi oba druga brata. Orožniki so takoj arretirali vdovo Marijo Osolnik ter sina Stefana ter oba oddali v zapore litjskega sodišča. Pri zaslišanju oba trdovratno zanikata zločin, medtem ko oba brata Joger Franc, ki se je medtem poročil, in Jakob pod prisego izjavljata za resnično priznanje žene Marije in sina Stefana. — Osolnikov grunt spada med najboljšje, saj rede lahko do 10 glav goveje živine. Vsekakor pride ta zagoneten primer pred ljubljansko sodišče.

„Glejte, kako umira pravični!“

Na osmino smrti Zdravka Stangla

Zdravko Stangl, urednik »Slovenskega doma«, ki ga je smrt pobrala, ko še 28 let ni dopolnil, je bil eden izmed mnogih katoliško vzgojenih fantov, nič izrednega v pobožnosti, nič prenapet, sicer zvest vsem vsakdanjim verekim dolžnostim, toda vse v neki običajni meri. Le v obnašanju je bil nad vsakdanjo mero plemenit, v govorjenju čeden, do vse okolice silno obziren, prizaneealiv v sodbah bližnjega, pa silno razvito vest je imel, da nikdar ni mogel storiti krivice.

Od mladih nog je bil izrazito katoliško vzgojen. Ves dom je živel v domačem verskem ozračju, v katerem se o veri naravnost ne govori veliko, dasi spremlja vse življenje in blazi njegove tegobe. Mati je svoje otroke, ko še za šolo niso dorasli, vsako nedeljo popoldne vodila v cerkev in jim tam razlagala križev pot in mladi Zdravko se je teh popoldnevov nad vse veselil, ni jih mogel učkati. Mati je tudi še pozneje, ko so se po plebiscitu morali umakniti s Koroške, v Marenbergu, veliko delovala na katoliškem prosvetnem polju. V prej nemčurkem Marenbergu slovenstvo tista leta še ni bilo nič kaj vpeljano, da bi ljudi seznanila s slovensko knjigo, je Stanglova mati pod pazduho pred cerkvijo nosila knjige in jih ponujala fantom in dekletom, naj vzamejo kako knjigo, naj jo nesejo domov, da jo bodo vsaj malo prelistali. Počasi so se ljudje navadili, začeli pred cerkvijo sami izpraševati za knjige, končno so prišli za njimi tudi v prosvetno knjižnico, ki se je iz tega razvila. Ko je v Marenbergu prišlo še nekaj zavednih katoliških laikov, se je polagoma razvijalo prosvetno delovanje in tako je mladi, idealni Zdravko kmalu zašel tudi v tok slovenskega katoliškega delovanja.

8 stotov težki. Ti zobje so bili nazven in navzgor zapognjeni. Po telesu je bila žival pokrita z dolgo koccinastó dlako, ki je bila ali rdečerjava ali pa črna. Mamut je živel v tropskih. Še ljudje kamene dobe so ga poznali in ga lovili v jame. Lovili pa ga niso le zaradi mesa, temveč še bolj zaradi njegovih silnih zob, ki so jih potem predelovali za svoje orodje.

Največ ostankov predpotopnega mamuta so našli v Sibiriji, kjer se je mnogo trupel teh živali dobro ohranilo v tamkajšnjih tundrah do današnjega dne. Nekatera mamutova trupla so bila tako dobro ohranjena, da se je kosti držalo še meso, ki bi bilo skoraj še užitno. V želodcu te živali so našli še ostanke hrane, ki jo je žival použila pred smrtjo v davnih tisočletjih. Tako so v želodcu našli ostanke trave in drugih rastlin, kar so znanstveniki še lahko spoznali in ugotovili.

Mnogokje so našli njegovo zobovje, katero so potem prodajali kot okamenelo slonovo kost. Pred letom 1914 je bilo teh kosti toliko na svetovnih tržiščih, da so znašale eno tretjino vsega tega blaga, ki se je prodajalo za slonovo kost.

Ako se posereči dobiti iz gline vse okostje, bo naš muzej po zaslugi g. župana Nandeta Novaka dobil veliko znanstveno dragocenost.

Perilo je hitro oprano

če vzameš vedno **SCHICHTOVO** TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje žensko hvalo

Potovanje v Avstrijo brez vizuma

Na željo naših brancev smo se obrnili na g. generalnega konzula bivše avstrijske republike v Ljubljani z vprašanjem, kako je s potnimi dovoljenji v bivšo Avstrijo. Kakor znano je med našo državo in Nemčijo že dolgo časa v veljavi pogodba, da so viza med obema državama odpravljena. Konzul bivše avstrijske republike nam je odgovoril, da sedaj, ko je Avstrija priključena Nemčiji in tvori z njo eno državo, veljajo ista določila tudi za potovanje v bivšo avstrijsko republiko, to se pravi, da je potreben jugoslovanski državljanom samo potni list, ne pa več vizum konzulata, kakor poprej, ko je bila Avstrija samostojna država.

Suplenti - volonterji na srednjih šolah?

V zadnjem času se nas že ponovno vznemirjale vesti, da namerava prosvetno ministrstvo uvesti v naše srednje šole volonterjanje. Toda nobena pristojna pisarna nam prav do zadnjega časa ni mogla dati nobenih zanesljivih informacij. Vendar smo že glede na neprotirane govornice vprašanje pretehtali in preteklo jesen v posebni resoluciji sporočili vsem odločilnim instancam svoje stališče. Na celi vrsti stvarnih argumentov smo pokazali, da bi bila takšna novost za člane našega društva, nenamene profesorke kandidatke, popolnoma nesprejemljiva, našemu šolstvu pa škodljiva. Resolucijo so podpisala razena našega društva še: Proforsorsko društvo, Pedagoško društvo, Društvo slušateljev filozofske fakultete in zveza društev »Šola in dom«.

V teh dneh pa smo se nenadoma znašli pred malone gotovim dejstvom, ki priča, da je medtem vendarle stvar dozorela in da pri tem naše stališče ni bilo nikakor upoštevano. Med predlaganimi amandmani k finančnemu zakonu za 1938-39 se nahaja naslednje dopolnilo k § 69 zakona o srednjih šolah:

§ 69a) V srednjih šolah lahko prosvetni minister namešča suplente-volonterje, največ pet v eni šoli; ti volonterji pa nimajo pristojnih pravic. Doba volonterjanja suplentov lahko traja največ 3 leta.

Čas volonterjanja se šteje suplentom kot čas, ki ga je prebil v državni službi in to glede na pokojnino, napredovanja in pripravništvo — ko stopi suplent-volonter pozneje v državno službo iste stroke.

V kolikor bodo suplente-volonterji delali po več kot 6 ur tedensko, se jim lahko za delo teh ur določi honorar od ure, tak kakor honorarnim nameščencem srednjih šol; ta honorar se bo plačeval iz postavke za honorarne nameščence srednjih šol.

Podrobnejše odredbe o dolžnostih suplentov-volonterjev predpisuje prosvetni minister.

Najprej moramo pretehtati v tem dodatku stavek, ki daje na prvi pogled videz, kot da ne gre za pravo volonterjanje, delo zastoj, marveč za neko novo vrsto honoriranih suplentov. Računali smo: če dela volonter tedensko 12 ur, tedaj se mu za 6 ur »lahko« določi honorar. Ta honorar bi znesel v mesecih, kadar ni počitnic in dosti prostih dni, največ 500 din. V najboljšem primeru torej 10 mesecev v letu po 500 din. Vsakdo si lahko misli, da je vsako drugo delo, vsak drug zaslužek s tem suplent-zadetniku onemogočen. Z negotovim zaslužkom mesečnih 500 dinarjev mora torej živeti in delati. In potem smo računali naprej: če dobi vsaka srednja šola 5 volonterjev, ki vsi delajo po 12 ur, torej vsi »lahko« zaslužijo mesečno po 500 din, tedaj se

mora postavka v državnem proračunu, kjer se črpajo honorarji za suplente, nameščence doslej po § 69t zak. o sr. š. in sedaj vedno volonterje, nameščence po § 69a zak. o sr. š., zvišati za okoli dva in pol milijona dinarjev. O tem zvišanju nismo doslej slišali ničesar. Razen tega nas beseda »lahko« v predlogu dodatka še bolj sili k temu, da gledamo na naš račun skrajno skeptično. Nasprotno, edino, za kar nam govori skoraj vse dosedanje informacije, je to, da gre res za pravo volonterjanje: trdo delo zastoj.

Nadalje nam predložena sprememba določa, da doseže volonter vse pravice in ugodnosti drž. nameščence šole takrat, ko stopi eventualno v pravo službeno razmerje v isti stroki. V času volonterjanja ostane suplent povsem nezaščiten, prav tako kakor brezposelni. Zanj ni bolniškega zavarovanja, niti polovičnih voženj itd. Tudi v tem oziru položaj volonterja ni boljši od položaja brezposelnega, le da so njegovi delovni pogoji še neprimerno slabši. Priklonjeni na zastojkarsko delo ima zaprt pot do inštrukcij in vsega drugega dela, s katerim se naši člani zdaj kot brezposelni prebijajo iz dneva v dan.

Nekateri najstarejši člani našega društva čakajo na namestitev že 4 leta. Z volonterjanjem se jim ta doba skrajnega pomanjkanja podaljša na 7 let. Proforsorski kandidat, ki je vložil 16—18 let svojega življenja v šolanje, ki se z nekaj leti čakanja vred torej že okrog 20 let ob ogromni žrtvi svojih staršev, marsikaterikrat pa ob neverjetnem samostojnem naporu pripravila na svoj idealni vzgojniški poklic, ta kandidat je torej vreden toliko, da ga je treba šele s triletnim delom zastoj preizkusiti, ali bo morda po 23 letih pripravilna že za sposoben za svoj poklic. Poznamo svoj položaj in s posebno anketo smo napravili statistiko o socialnih pogojih slovenskih nameščenceh filozofov. Ko se nam zdaj obetajo 3 leta še hujskega življenja, se s stopnjevano skrbjo vprašujemo:

Od kod bodo ti tridesetletniki, ki so po 16-letnem študiju neprostovoljno razočarali svoje starše in doživeli potem še z brezposelnostjo in volonterjanjem skrajno zapostavljanje in revščino, odkod bodo ti ljudje vzeli še volje, moči, zaupanja in — živceve za resnično delo? Kaj bodo počeli ravnatelji s temi izčrpanimi ljudmi, kateri izmed njih bo še — zdrav?

Apeliramo na merodajne činitelje, da se volonterjanje v nobenem primeru ne uvede. Uvedba volonterjanja bi bila skrajno nesocialen pojav, v škodo našemu srednjemu šolstvu, ki je že tako v razkroju.

Društvo brezposelnih prof. kandidatov.

besede neposredno pred zavžitjem je molil s tako zbranostjo, da so vsi navzoči imeli vtis, da se tu dogaja nekaj velikega in važnega. Nato ga je duhovnik še mazilil s sv. poslednjim oljem, mu podelil papeški blagoslov; pri tem je Zdravko vse obredne molitve sam molil za duhovnikom. Ura se je pomikala že skoro na 4. Pod Golnikom se je budil dan, lepo pomladansko jutro je trkalo na okna bolniške sobe.

Nato se je Zdravko precej pomiril, tu in tam je za kake trenutke tudi nekoliko zadržal. Prati polnemu jutru je vprašal patra: »Ali boste šli kmalu maševati? Vsaj za srečno zadnjo uro, če bi to ne šlo mimo.« ga je prosil. Ko je hišni župnik okrog pol osme ure stopil v sobo, ga je takoj odgovoril: »V večnost bo treba iti. Rad bi še živel, če pa Bog tako hoče...« Župnik mu je dajal poguma, naj zaupa v Boga, in Zdravko ga je prekinil: »Ali bi mi mogli še enkrat prinesiti Boga?« Župnik ga je pomiril, da je bil obhajan, naj zaupa in potolažen je Zdravko dejal: »Saj res, Bog je dober.«

Cimdalje bolj je bil izven sveta. Od časa do časa se je spet vrnil nazaj in v naglici se kaj naročil. Razločno in v globoki zbranosti je izgovarjal tiste lepe vzdih, ki nas jih za zadnjo uro učil ev. Cerkev, za katere pa je bil komaj papir izključno verskega lista dovolj lep, da bi jih bilo dovoljeno ponatisniti. To je bil zadnji klic Zdravka Stangla, ki je čutil, da mu vezi telesa razpadajo in da bo kmalu prešel v življenje brez telesa. Molil je tiste otroške molitvice k Materi božji, k anđelu varuhu, ki jih je znal še od matere. Prosil je Boga, naj potolaži mater, ob tem se je spomnil brata, o katerem je vedel, da bo takoj, ko izve, prišel na Golnik, in je naročil umiljenki. »Brata pa vi potolažite!« Hišni župnik, ki je moral oditi, je mislil, da Zdravko ne bo slisal, šepetaje naročil okoli stoječim, naj mu takoj pridejo povedat, da bo sporočil bratu, pa je Zdravko ujel tudi te besede in dejal: »Sestra, takoj, ko umrem, morate poklicati zdravnika, da

bo ugotovil mojo smrt!« To je dvakrat naročil, »da ne bo kake zmede«. Okoli stoječim so silile solze v oči, ko so ga gledali, obenem pa je bilo v tem umiranju toliko življenja, da so bili v veliki zadregi, kako naj se obnašajo. Sestra, ki je videla, kako izkušena usta ima, ga je vprašala: »Ali ste žejni, ali boste kozarec vode?« Pa je prostodušno zamahnil z roko in se veselo, nekoliko razposajeno najdij: »Čemu bi sedaj vodo pil, ko pa umiram! Čudil bo zasluženje nekoliko večje.« Pa se je spet vsa družba poglobila v molitve. Le tu in tam jo je Zdravko prekinil z izrazi pozornega pričakovanja: »Sedaj pa bo, sedaj pa čutim, konec bo, sedaj pa pride sodba, bogve, ali mi bo Jezus milostljiv?« Sestra je zaslutila stisko trenutka in ga je brž tolažila: »Bo, bo, saj ete mu vedno služili.« in Zdravko je odgovarjal: »Seveda sem mu, namenoma ga nikoli nisem žalil« in prav po štajersko je dodal: »Paj eaj veste, kak je človek.« Okoli stoječi, dve sestri, tovariši v sobi, med njimi nekaj duhovnikov, so molili rožni venec, on je molil deloma za njimi, deloma ponavljal svoje vzdih; že prej je večkrat dejal, da je vedno molil za srečno zadnjo uro. Spomnil se je, da nima svojega rožnega venca v rokah in je prosil: »Dajte mi moj rožni venec, zmeraj je bil z menoj, naj bo še sedaj pri meni.« In spet je molil, zase, da bi bil deležen božjega usmiljenja, za mater, da bi prenesla. Čim bolj pa je pojemal, tembolj je misel osredotočeval na dušo, vse drugo se je počasi umikalo v ozadje. Hotel pa je sam ugotoviti, kdaj ga smejo smatrati za mrtvega: »Sedaj bo, sedaj... no, pa še ni, kako, da tako dolgo ni.« je večkrat dejal, ko je sam zasledoval svoje ugašanje. »Sestra, ali se tako dolgo hodi na oni svet?« je enkrat vprašal in ves solzno družbo spravil v zadrego. Sestra ga je pohvalila, da lepo trpi in naj se nič ne boji, naj le zaupa; pa je z nekim obžalovanjem odvrnil: »Saj se nič trpel nisem,« takoj pa se je Bogu zahajeval, da mu je prihranil trpljenje. Obraz mu je zmerom bolj

Drobne novice

Koledar

Sreda, 16. marca: Hilarij in Tacijan, mučenca; Henrik. Ščip ob 6.15. Herschel napoveduje dež in vihar. — Četrtek, 17. marca: Jedert, devica; Patrik, škof.

Novi grobovi

† V Sevnici ob Savi je v starosti 11 let mirno v Gospodu zaspala Ljubica Irmina Silvestra Merc, hčerka restavraterja gospoda Josipa Merca. Pokopali jo bodo v četrtek ob 4 popoldne na pokopališču sv. Roka v Sevnici. Naj se veseli med angeli v nebesih. Zaljubljen naš iskreno sožalje!

Občinske volitve v Brežicah

Za novo občino Brežice so razpisane za dne 27. marca t. l. občinske volitve.

Potrebe novega časa zahtevajo združitev okolice in mest v eno upravno telo in to predvsem v korist okolice, kajti če okolica mesto redi, naj mesto z okolico tudi koristi deli. Tako se je izvršila tudi združitev mesta Brežice z okolico. Nekateri občani iz okolice se zaradi tega vznemirjajo, drugi pa celo hujskajo in trojsko nerazumno med okoličani. Vsem tem povemo, da je socialno krivično, da bi imelo mesto napram okolici posebne pravice in ugodnosti. Mesto živi in raste od okolice, zato naj z okolico deli tudi vse pravice in dolžnosti. Zato mora zgriniti gospodarsko zastopanje okolice napram mestu. Kmečko ljudstvo mora postati enakopravno v tem oziru. Kdor pa mihi drugače, je zastarel in ne razume današnjega časa in njegovih gospodarskih in socialnih potreb.

Zato je prazen strah o neenakopravnosti občanov, ki ga širijo naši nasprotniki med okoličani s prozornim namenom zbežati naše volitve. Vsem tem povemo, da bodo imeli okoličani pri vodstvu občine odločilen vpliv, ker bodo večino občinske uprave in odbora tvorili okoliški možje. Kar se pa tiče plačevanja davkov in dajatev, pa bo morala mestna občina tudi v bodoče sama plačati svoje dolžove, kolikor jih ima, kakor jih bodo morali okoličani, ki jih imajo zaradi elektrifikacije, sami plačati. Zato je vse beganje o plačevanju davkov prazen strah. Dejstvo pa je, da bo okolica z združitvijo gospodarsko samo pridobila, če primerjamo sedanjo davčno podlago mest in okolice. Davčna podlaga v mestni občini znaša 162 392 din, v okoliški pa 84.887 din. Doklade pa znašajo v mestu 55%, v okolici pa 90%. Iz tega je razvidno, da bo združitev vsem enako v prid, tako mestu kot okolici. Nova občina bo pa lahko brez večjih težav in novih bremen storila veliko več v občo korist vseh občanov. Zato je povsem jasno, da je uspeh združitve za vse pravičen, koristen in pošten.

Jasno je torej, zakaj našim nasprotnikom od vsega začetka ni pogodu združitve obeh občin, ker pač dobro vedo, da bodo morali prepustiti oblast drugim. Zato se že sedaj poslužujejo vseh mogočih trikov, ki jih trojsko med okoličani kot o plačevanju zgradarine, o zopetni razdružitvi občin itd. Toda naše ljudstvo je danes že toliko zavedno, da ne bo nasledilo takim in podobnim frazam, ker dobro ve, od kod prihajajo in da so brez vsake podlage z edinim namenom zbežati volitve. Zato našim nasprotnikom vsa njihova narečenost z napredno lučjo ne bo nič pomagala. Na dan volitve pa bo naše ljudstvo oddalo svoje glasove za Heto JRZ, katere nosilec je priljubljeni in ugledni g. Deržič Karel iz Brežic.

KINO UNION Tel. 22-21

Velenapeta, pretresljiva in vsebinsko globoka drama **KDO JE KRIV?**
Le coupable. V glavni vlogi Pierre Blanchat
Predstave ob 16, 19.15 in 21.15
Samo še danes in jutri!

— Klub železničarjev JRZ v Pragerskem ima svoj ustanovni občni zbor danes ob 15. v mali sobi kolodvor. restavracije. Člani in prijatelji vabljeni.

— Klub železničarjev JRZ je imel 13. t. m. v Borovnici svoj ustanovni občni zbor. Mnogoštevilnim zastopnikom prometne, kulturniške in progovne službe sta g. predsednik in tajnik kluba JRZ Ljubljana izbrpno poročala o organizaciji, delu in ciljih kluba ter o vselem naraščanju članstva v klubu, katerega se vsi železničarji z vedno večjim zaupanjem oklepajo. Razvila se je živahna debata, kjer so zlasti delavci tolmачili svoj težki gmojni položaj s prošnjo za pomoč in ugoditev njihovim upravičenim prošnjam. S pozivom na novo intenzivno delo v dobroti železničarjev ter z zahvalo delegatam iz Ljubljane za njihova prizadevanja je novoizvoljeni predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor. Vabimo tovariše e proge, da v strnjjenih vsteh pristopijo k članstvu kluba ter izkažejo hva-

tonil v vzglavju in se mrtvo zgubljal nekje v daljavi, življenje je prehajalo v oči. S temi očmi se je zazrl nekam daleč in šepetaje govoril: »Nekaj velikega vidim, nekaj veličastnega, sedaj... Bog prihaja... naj le pride.« Dalj so mu v roke prižgano mrtvaško svečo in prijel jo je, najprej z eno roko, pa se mu je zdelo, da je ne drži dobro, še drugo roko je potegnul izpod odeva, jih sklenil in tako z obema rokama držal svečo, trdo, močno, kakor da nosi bandero. Zaupno, kakor otrok, je vprašal: »Sestra, ali se temule pravi smrtni boj?« »Saj nimate nobenih bojov,« je odgovorila sestra. »Bojev res nimam,« je dejal umirajoči Zdravko, »smrt pa le prihaja. Kako vi mislite, ali je še kaj upanja?« Sestra mu je odgovorila: »Vdajte se v božjo voljo, kakor Bog hoče.« »Saj sem vdan,« je odgovoril, »pa bi le rad vedel, če je kaj upanja. Kajne, da ga ni več,« je s smehljajem dejal. Spet so molili, Zdravko je ponavljal za njimi, v vzdihih izročal Bogu svojo dušo in umiral. Pa se je še nečesa spomnil, prišel nazaj in se prisrčno, toplo zahvaljeval vsem, vsakemu posebej, za vsako uslugo, za vsako prijaznost. Na postelji je bilo samo dvoje živega še: oči in plamen sveče. Truplo je trikrat naporno seglo po sapo, čez obraz se je potegnila rahla senca neke bridkosti, neke grenkobe, ustnice so šepetaje izgovorile: »Z Bogom!« Glava mu je omahnila postrani, moč v sklenjenih rokah je popustila — sveča se je nagnila. Zdravko štangl je prestopil zemljo in vetropil v večnost — v sredo 9. marca nekaj minut pred osmo uro.

Mati je imela za svojega sina eno edino skrb. Ko je videla, kako neugnan na motorju, na smučih, na vrvi in skalah, s cepinom v roki na ledenih plazovih, kako je neugnan v delu, se je vedno bala, da se bo kdaj kje ubil, nenadoma in nenapovedano. Neprestano je molila, da bi se ne, da bi pripravljen umrl.

ležnost in zaupanje našim narodnim voditeljem, v katerih imamo poročstvo, da bodo izpolnjene vse naše želje v borbi za izboljšanje gmojnega položaja in za pravice železničarjev.

— Slike (razglednice in povečane) pokojnega skladatelja Emila Adamiča ima v založbi fotografski atelje Bešter v Ljubljani v Zidovski ulici.

Dobro pralno sredstvo

res dobro — s katerim boste zadovoljni, je

PERION

slovenski izdelek!

— Lurške šmarnice. Ob letošnji 80 letnici Marjičnega prikazovanja v Lurdu so izšle šmarnice, ki jih je priredil župnik Seigerschmid. — Za vsak dan meseca majnika nam v zelo lepih črticah kličejo v spomin vse dogodke, ki jih je doživela Bernardka in z njo velike množice ljudstva ob osemnajstih prikazovanjih Brezmadežne Device v duplini sredi skalovja ob reki Gave v bližini Lurda. To se je zgodilo šele, ko je ob čudnežnem studencu, ki je prišel teži izpod Bernardkinih rok, zadobilo zdravje že 144 bolnikov in šele po treh letih, ko je zdravniška komisija ugotovila, da so ozdravljenja trajna. Letošnje šmarnice bo sledil vsakdo ne samo z velikim zanimanjem, temveč tudi s posebnim duševnim pridom. Knjižica je izšla v založbi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani in velja poltrdo vezana samo 18 din.

KINO SLOGA Telefon št. 27-30

Danes premiera remek-dela volike skandinavske tvornice filmov »Nordisk«. — To je film

LAILA

v katerem je združena vsa lepota severnih krajev, pod večnim snegom in ledom. — V glavni vlogi švedska filmska in gledališka igralka Aino Taube

— Članstvu Učiteljskega pevskega zbora sporočamo, da je za 17. marca sklicani pevski tečaj odpovedan in preložen za poznejši čas. — Tajnik.

Duh po izpuhtevanju telesa takol in trajno odpravi **SANOPED**. — Varuje obutev in perilo. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in slinčnih trgovinah. — Drogerija JANCIGAJ Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 31.816)

— **Tatvine raznega železa.** Orožniki v Dolu pri Ljubljani so aretirali nekega Ivana Ogrina, ki je kradel razno boljše železje v okolici Vevč in ga prodajal v Ljubljano za nizko ceno. Po raznih delavnicaeh je Ogrin iz Zaboršta pokradel v kratkem času železa v vrednosti okrog 5000 din. Orožniki so natančno poizvedovali in ga naposled prijeli. Priznal je vse tatvine. Izročen je bil sodišču.

V kratkem izide knjiga:

Šentjofski gospod Šimen in njegovi sodobniki.

Zgodovin-ska povest iz 18. stoletja.

— **Izlet v Italijo** (Gorica, Trst, Opatija, Reka) priredi Zveza za tujski promet v Ljubljani, Putnik, v dneih 25., 26. in 27. marca. Cena vožnji s kolektivnim potnim listom 165 din ali vožnje in celotne oskrbe 345 din. Prijave sprejemajo le do 21. t. m. obe biljetarni Putnika v Ljubljani.

— Pri zaprtju, motnjah in prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

V sredo, dne 16. marca 1938

Gledališče

Drama. Sreda, 16. marca: »Gospoda Glembarjevic«. Red Sreda. — Četrtek, 16. marca: »Zadrega nad zadrego«. Red B. — Petek, 18. marca: »Rdeče rože«. Izven. Izredno znižane cene od 20 din navzdol. — Sobota, 19. marca: »Gospoda Glembarjevic«. Izven. Izredno znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 20. marca: »Zadrega nad zadrego«. Izven. Izredno znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. Sreda, 16. marca: Zaprtje. — Četrtek, 17. marca: »Evgenij Onjegin«. Red Četrtek. — Petek, 18. marca, ob 15: »Gorenjski slavček«. Dijaska predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol. — Sobota 19. marca: »Grofica Marica«. Izven. Izredno znižane cene od 24 din navzdol. — Nedelja, 20. marca: »Pod to goro zeleno«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Prireditvi in zabave

Finančarstvo »Verigo« bodo uprizarili v soboto ob četrt na 6 v frančiškanski dvorani. Lastnik iz-

Novost pri uporabljanju kreme za čevlje

sedaj s praktičnim odskočnim pokrovom

Triumfni uspeh Jeanette Mac Donald TARANTELA KINO MATICA

Ob 16, 19. in 21:15 uri

žrebane vstopnice prejme prosto vozovnico za romanje na Trsat in na otok Rab.

Zlatko Baloković in simfonični orkester ljubljanske filharmonije izvajata v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 8 zvečer v veliki Unionovi dvorani naslednji spored: 1. Beethoven: Uvertura Egmont. 2. John Alden Carpenter: Koncert za violino in orkester, druga izvedba v Evropi. 3. J. S. Bach: Koncert za violino v e-duru s spremljevanjem godalnega orkestra. 4. a) Debussy: Apres midi d'un Fau; b) Ravel: Elborado del Graziioso. Simfonični orkester. 5. Petko Stajnov: Trakijski plesi, simfonični orkester. 2., 3. in 4. točko sporeda dirigira znameniti ameriški dirigent Luis Siegel, ki je prišel z Zlatkom Balokovićem iz Amerike v Jugoslavijo samo za Balokovičeve koncerte.

Pianist Raoul Kozalski je umetnik svetovnega sloveca in ima naravnost čarodejne virtuozne sposobnosti. Opozarjamo na njegov koncert, ki bo v sredo, dne 23. t. m. v veliki filharmonični dvorani.

Predavanja

Moste. V sredo 16. t. m. ob 8 zvečer bo v dvorani Ljudskega doma predaval g. prof. Janko Mlakar: »V deželi polnočnega solnca« e skiptičnimi slikami. — Zaradi tega predavanja odpade večeraj naznanjeno predavanje moškega odseka v dvorani župnišča. Drevi v Ljudski dom!

Dekliški krožek Prosvete Trnovo ima drevi ob 8 v Društvenem domu sestanek. Predaval bo g. dr. Osolin. Za članice udeležba obvezna. Novinke vabljene.

Prihodnje redno predavanje pri podružnici Sadjarskega in vrtnarskega društva za mesto Ljubljano bo v sredo, dne 16. marca t. l. Predavala bo gospa Andreja Kijuckova o Vrtnicah, njihovi vzgoji in izbiri sort. S skiptičnimi slikami. Začetek točno ob 19 v predavalnici Mineraloškega inštituta na univerzi. Vstop prost.

Ljudska univerza. Drevi ob 8 bo v mali dvorani Filharmoničnega društva na Kongresnem trgu predaval prof. dr. Lavo Čermelj o temi: Kopernik ali Ptolemej. Vstop prost.

Sestanki

Združenje inženirjev in arhitektov — sekcija Ljubljana sklicuje 19. redni letni občni zbor na soboto, 2. aprila 1938, v novih društvenih prostorih, Kongresni trg 1, Kazino, II. nadstropje levo.

Cerkveni vestnik

V salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem bo drevi ob pol 8 zvečer začetek duhovnih vaj za žene. Zaključek duhovnih vaj bo v nedeljo zjutraj ob 6. Govori so ob pol 6. zjutraj in ob pol 8. zvečer. Na praznik sv. Jožefa in v nedeljo se začne jutranji govor ob 6. Duhovne vaje vodi ravnatelj dr. A. Tome.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi točno ob 20 svoj redni sestanek. Vhod Zrinjskega c. 9. Novi tovariši iskreno vabljeni. Prefekt.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarnice: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

1 Prostovoljna socialna davščina v Ljubljani. Ker se je izkazalo, da bo nezaposlenost tudi še pomladi velika, pobira Mestna občina prostovoljne prispevke za zaposlitev brezposelnih delavcev. Ko obišče občane pooblaščenec občine, naj pristopijo k plačevanju te prostovoljne davščine z zneskom, ki je njihovemu gmojnemu stanju primeren. Vsak prispevek je dober. Denar bo porabljen le za zaposlitev brezposelnih. Zahtevajte od vsakega, ki vas v tej stvari obišče, da se izkaže z izkaznico, ki mora imeti njegovo fotografijo. Bodite previdni!

1 Vodstvo po umetniški razstavi Zenske male zveze v Jakopičevem paviljonu ima v sredo, dne 16. t. m. ob pol 16 slikarica gospa Mara Kraljeva. Vsi vljudno vabljeni!

1 Vpisovanje v 12 dnevni tečaj o negi in prehrani otrok v drž. zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani je dnevno od 8—12 (tudi telef. št. 4471). Tečaj se bo vršil popoldne od 16—18 ob ponedeljkih in četrkih ter je brezplačen. — Interesentke prejmejo pisмено obvestilo o pričetku tečaja.

1 Tiskovni senat. Prihodnje dni bodo razpisane nekatere tiskovne pravde. Za letošnje leto je tiskovni senat nekoliko spremenjen. Predsednik tiskovnega senata je s. o. s. g. Ivan Brelih, a kot sosodnika sta določena gg. Rajko Lederhas in Joža Kokalj. Kot namestnika sta določena gg. Ivan Kralj in Fran Kovač.

1 Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani obvešča svoje članstvo in druge interesente, da uprava združenja ne daje nikakih naprejšnjih izjav glede na pristanek za koncesije v smislu § 77. t. 5. o. z. v pogledu krajevne potrebe. Uprava rešuje te koncesijske zadeve šele na uraden poriz mestnega poglavarstva po naprejšnji odobritvi dokumentov o dokazu uspešnosti po Zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

1 Reven dijak privatist instruirava vse predmete nižje gimnazije. Honorar nizek. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Uspela«.

1 Karambol na Miklošičevi cesti. Na križišču Miklošičeve ceste in Dalmatinove ulice, kjer je prav živahen promet, se je večeraj primeril hud karambol, ko je zadel okrog 11.45 avtomobil št. 491 v avtomobil št. 26, last nekega avtotaksnega šoferja. Karambol je bil silovit, kajti drugi avtomobil je kot torpedo zadel v sredino prvega avtomobila in mu pokvaril vse srednji del avtomobila. Sam avtomobil je imel hude poškodbe na prednjem delu. Oba sta se zavrtela kar za 90°. Nesreča je hotela, da so nekemu dečku pri tem popolnoma pokvarili ročni voziček. Prišla je na kraj nesreče policijska komisija. Šest stražnikov je komaj vzdrževalo red, kajti občinstvo se je hotelo vmešavati v poslovanje komisije, ki je ugotavljala skoraj dobro uro delanskega stanja.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka pripravoca po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana.

Maribor

m Telovadna akademija fantovskih odsekov in dekliškega kroška bo na praznik sv. Jožefa dne 19. marca ob 8. zvečer v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Na sporedu so gimnastični nastopi, simbolične vaje in orodna telovadba. Točke izvajajo člani, članice, mladi in gojenke. Vstopnina: sedeži po 10, 8 in 5 din, stojišča 3 din. — Odzovite se vabilu mladine in posetite akademijo v obilnem številu!

m Veliko zanimanje za kuharsko razstavo. Kuharska razstava v unionski dvorani je predmet splošne pažnje in je izzvala ogromno zanimanje. V nedeljo so zabeležili ogromen obisk, saj je prišlo mnogo obiskovalcev s podeželja in raznih mest. Pri vseh je sodba soglasna, da prekaša razstava vse, kar je dosedaj na tem področju bilo razstavljenega Veliko priznanje žanje zlasti lepa in bogata razstavitev razstavljenih predmetov, ki ne utruja, marveč vzbuja pri vsakem gledalcu pozornost. Razstavljalci so prejeli primerna priznanja v obliki nagrad, katere je razpisal razstavni odbor. V soboto je komisija ocenila razstavljenе predmete in prisodila odlikovanja. Prejeli so: zlato in srebrno kolajno Aleksander Klešič, Alojz Majcen, Ivan Kimeswenger, Alojzij Jare, Eman Ilch, Josip Povodnik, Franc Majcen in Marija Zemljih. Zlate kolajne so prejeli restavraterja Saplja in Babinek, mesarji Josip Filipič, Josip Benko, Herman Vögerer in slaščičar Pelikan.

Združenje trgovcev za okraj Maribor levi in desni breg v Mariboru

ima v nedeljo, dne 20. marca 1938 ob 13 svojo redno letno skupščino v dvorani hotela »Orel« v Mariboru.

m Vzgojni leden v Mariboru. Starše že sedaj opozarjamo in vabimo na vzgojni teden, ki ga v dneih od 21. do 24. marca priredi mariborska podružnica Slomškove družbe. Predavanja bodo v teh dneh zvečer ob osmih v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Predavali bodo naši priznani vzgojslovec, in sicer: prof. Ivan Bogovič v ponedeljek, 2. marca: »Zakaj toliko neuspehov v sodobni vzgoji?«; dne 23. marca g. dr. Stanko Gogala o vzgoji in dresuri. 23. marca prof. Franc Fink o obrtniku in mojstru kot vzgojitelju in 24. marca pri njem so dobili še vse ukradeno blago in delavskega otroka s posebnim ozrom na dekleta. Predavanja so vstopnina prosta. Pridite vsi, ki se zanimate za krščanska in sodobna vzgojna vprašanja!

m Ljudski oder pripravlja za velikonočne praznike veličastni Gregorinov pasijon »V času obiskanja« v unionski dvorani. Vabljeni so k sodelovanju vsi, ki imajo za to resno voljo. Prijaviti se je pri Ljudskem odru.

m Predzren vlom v verando. Predzren vlomilec je ponoči vlomil v verando Franca Saksida na Aleksandrovi cesti 29 v Krčevini in odnesel sukno, v kateri je bila denarnica s 490 šilingi in 200 dinarji. Orožniki so vlomilca kmalu izsledili v osebi 19 letnega Josipa Sveneška iz Trotkova, pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, ki je vlom priznal. Pri njemu so dobili še vse ukradeno blago in denar.

m Občni zbor mariborskih krojačev. V ponedeljek zvečer je bil pod vodstvom predsednika združenja g. Reicherta občni zbor mariborskih krojačev. Predsednik je poročal o modni reviji, ki jo je združenje priredilo ob priliki lanskega mariborskega tedna, o proslavi 50 letnice združenja in o borbi proti konkurenci, ki jo za krojače predstavlja konfekcija. Tajniško poročilo je podal gosp. Pravičič, ki je med drugim ponovno načel vprašanje mariborske kaznilnice, ki jo smatra za škodljivo legalne krojaške stroke. V združenju je včlanjenih 225 krojaških mojstrov z 262 pomočniki in 166 vajenci. Blagajniško poročilo je podal gosp. Fr. Znidarič. Proračun za prihodnje leto znaša 16.000 din. Pri volitvah so bile izvoljene nove komisije za pomočniške izpite za razne stroke.

m Smrtna kosa. V Zidovski ulici je umrla Terezija Krošelj v 66. letu starosti. Naj počiva v miru, zaljubljen naš sožalje!

m Dva požara Na poslopju posestnika Franca Cafnika v Veliki Zimici je nastal požar, ki je uničil podstrešje in kmetijske pridelke, ki so bili na podstrešju shranjeni. Škoda je za 10.000 din, ki je deloma krita z zavarovalnino. — V Zerjavu, v bližini rudnika Oleva, je 14 letni št. K. iz neprevidnosti povzročil gozdni požar, ki so ga gasile s težavo pogasili.

Gledališče

Sreda, 16. marca: Zaprtje. Četrtek, 17. marca: Ob 20. »Firmac. Red B.

Naši diplomirani tehniki

Te dni so v Ljubljani zborovali člani Združenja diplomiranih tehnikov, sekcije za Slovenijo. V tem združenju so včlanjeni vsi tehniki, ki so napravili maturo (diplomo) Srednje tehnične šole. Občni zbor je pokazal veliko zanimanje, ki vlada med članstvom za svoje združenje, saj je bila zborovalna dvorana nabitopolna. V tekočem letu je odstopil predsednik g. Janez Brilli, ker je bil izvoljen za predsednika vsedravnega združenja, zato je vodil občni zbor posevodečiji podpredsednik g. Stane Miklavčič, ki je v svojem poročilu naglašal veliko delo ljubljanske sekcije, ki se trudi za zboljšanje gmojnega stanja svojih članov in vseh tehnikov ter je v tem oziru že napravila mnogo odločilnih korakov.

Tajniško poročilo je podal g. Pero Pavlič. Sedanje stanje plačujočega članstva je 223. Društvo je lani preskrbelo delo 20 članom. Tajnik je poročal, da je društvo sodelovalo pri načrtih za razne zakone zlasti pri zakonu o vetopu na tehnične fakultete, pri obrtnem zakonu in pri zakonu o diplomiranih tehnikih. Društvo na vsak način more pokazati na uspešno delo v preteklem društvenem letu. Enako ugodno je tudi poročilo blagajnika g. Franca Krajerja in zborovalci so z zadovoljstvom sprejeli na znanje, da se je društvena blagajna po blagajnikovem trudu zboljšala.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena naslednja lista: predsednik Maks Nedeljek, podpredsednik Pero Pavlič, tajnik Remigij Zuccatto, blagajnik Franc Kraiger, gospodar Dušan Breznik, odborniki Janez Brilli, Stane Miklavčič in Ludvik Mlakar, namestniki Franc Kuglič, Ludvik Škof in Lojze Levstik, v nadzorni odbor Stane Premrou, Jože Šenk in Milan Mozetič.

V splošni debati so diplomirani tehniki zlasti naglašali, da so njihovi tovariši, ki so nastavljeni iz bednostnega fonda, sramotno plačani in da jim je zato treba preskrbeti pošteno plačano delo, zakar se že trudi organizacija.

Ukrepi proti begu kapitala v Avstriji Naš promet z Avstrijo

Na drugem mestu poročamo o posebnih ukrepih v Avstriji, ki omejujejo obseg deviznih in silničnih poslov kakor tudi plačilni in drugi promet v Avstriji. Vsi tozadevni posli so vezani na pismeno odobritev Avstrijske nacionalne banke.

Glede poslovanja denarnih zavodov so izšli posebni ukrepi, ki omejujejo odtok vlog iz avstrijskih denarnih zavodov.

Omejitve dviganja vlog

Denarni zavodi ne smejo izplačevati na hranilne knjižice in blagajniške liste več kot 1000 šilingov tedensko — če se glase na tuje valute, pa tudi ne večjo protivrednost kot 1000 šilingov. Tudi s tekočih računov, žirovnih in čekovnih računov so dvigi omejeni na največ 1000 šilingov tedensko. Vse nove vloge po 13. marcu 1938 so proste vseh izplačilnih omejitev.

Nad 100 šilingov izplačujejo denarni zavodi le tedaj, če se dokaže, da so zahtevani zneski potrebni za plačilo službenih ali mezdnih prejemkov. Tudi nakazilni promet je omejen na 1000 šilingov tedensko. Možno pa je porabiti hranilne vloge in vloge v tek računov za nakup vrednostnih papirjev, toda ti papirji morajo ostati v depozitu pri denarnih zavodih. Če se papirji prodajo, se prodajna cena ne sme izplačati v gotovini, ampak v knjižicah ali na tek račun, ki so pa zopet glede izplačil istotako omejene na največ 1000 šilingov.

Plačilo na življenjsko zavarovanje smejo izvrševati zavarovalnice samo do 500 šilingov tedensko.

Če kakšen dolжник zaradi tega ne more izpolniti svojih obveznosti, nima to pravnega učinka. Prekrški se kaznujejo od upravnih oblasti z denarno kaznijo do 100.000 šilingov in zaporom do 1 leta, lahko pa se izreče obojna kazen. Tudi poskus za prekrške je kazniv.

Devizne omejitve

Na Dunaju je izšel nov zvezni zakon, ki dovoljuje pošiljanje in vsak način prenosa avstrijskih in inozemskih plačilnih sredstev kakor tudi nakazilo, polog, dobropis itd. takih plačilnih sredstev v korist inozemca kakor tudi izplačilo inozemcem le proti posebnemu pismenemu dovoljenju avstrijske nacionalne banke.

Tako dovoljenje pa ni potrebno: za položitev tu- in inozemskih plačilnih sredstev pri sodišču, za plačila v gotovini v domači valuti, ki se vrše na pooblaščenca kakšnega inozemca ali do zneska 100 šilingov dnevno na neposredno upravičenega inozemskega upnika, za dobropis protivrednosti v domači in tuji valuti za blagovne pošiljave ali služnosti inozemca pri sprejemniku, v kolikor ta ni kreditno podjetje, za dobropis plačila, ki ga izvrši inozemec v domači ali tuji valuti za kritje terjatve, ki je nastala za dobavljeno blago, opravljene službe ali iz obračunov s tem v zvezi in za te vsote, katere vzamejo s seboj potniki in obmejni prebivalci in katere višino določi zvezni minister za finance.

Prepovedano je nadalje: nakazovanje domačih in tujih plačilnih sredstev v inozemstvo po povzetju po železnikah, pošti, plovlji, motornih vozilih in zračnih vezeh, vendar more vsega trgovinski minister v soglasju s finančnim ministrom po zaslišanju narodne banke dovoliti izjeme. Avstriji morejo terjatve, ki jim pripadajo proti Avstrijem, če se glase na domačo ali tujo valuto, odstopiti inozemcem le s pismenim dovoljenjem Avstrijske nacionalne banke (ali pa je terjatve zastaviti ali preodkazati).

Pošiljatev ali prenos čez mejo zlata, srebra in platine v kakršnem koli stanju (nekovanem, predelanem in polpredelanem), sprejetje ali dobropis takih kovin v korist kakšnega inozemca je možna le s pismenim dovoljenjem Avstrijske nacionalne banke.

Dajanje posojil kakor tudi kreditov katerekoli vrste v domači ali tuji valuti na inozemce, najtje posojil ali kreditov vseh vrst v domači valuti pri

inozemcih, dovoljevanje in sprejemanje garancij vsake vrste za omenjene posle in dajanje garancije za inozemce je dovoljeno s pismenim dovoljenjem Avstrijske nacionalne banke.

Valutni položaj

Na naših borzah je zanimivo, da v Zagrebu — najbrže zaradi strukture tamošnjega trga — danes ni bilo nobenega tečaja za avstrijski šiling v zasebnem prometu. Pač pa sta tako Ljubljana kot Belgrad imela danes zopet višje tečaje za šiling, tečaje, ki ustrezajo pogodbenim obveznostim naše države v smislu zadnjega plačilnega sporazuma. Na inozemskih borzah tudi še nolacij šilinga. V zasebnem prometu se valuta plačuje nekoliko nižje kot nakazilo.

Dunajska borza posluje samo v devizah in valutah ter se tozadevni tečaj tudi objavljajo, ni pa še poslovanja v efektih, ki so za nas zelo važni. Devizni tečaj dunajske borze pa so danes bolj imenskega značaja.

Svetovne borze so mirne. V Pragi je n. pr. prišlo že v ponedeljek do reakcije tečajev navzgor. Edino pariška borza je slaba zaradi sestave nove vlade ljudske fronte in pa ker je frank zopet začel padati.

Trgovina

Za našo trgovino z Avstrijo je važno, da obstojajo še nadalje carinske meje med Avstrijo in Nemčijo. Avstrija je sicer nemško državno ozemlje, vendar v carinskem pogledu še ni izenačena in se imenuje tako stanje strokovno »Zollanschluss«. Sicer ni bilo posebnih pretresiljev v trgovini z Avstrijo, ki je sicer od naše strani rezervirana, posebno ker gre tu za tečaj šilinga. Iz Belgrada poročajo, da je Prizad ustavil dobavo koruze Avstriji. Pravno stanje je pa tako, da Avstrija še ni odpovedala trgovinske in plačilne pogodbe z našo državo, tako da je s te strani brez ovire za nadaljnji razvoj prometa.

Bodočnost

Nova vprašanja pa bodo nastala, ko bo ali carinska ali druga trgovinska politika vodena enotno ali pa ko pride do priključka Avstrije carinskemu sistemu, ki velja v Nemčiji. To bo pomnilo za nekatere naše izvozne panoge hudo konkurenco, v kolikor gre za predmete, v katerih so nam Avstriji konkurirali na nemškem trgu. To je n. pr. les. Na drugi strani pa bo prejkostje povpraševanje za one predmete, ki smo jih doslej dobavljali i Avstriji i Nemčiji. Gre predvsem za deželne pridelke in živino. To so problemi, ki trenutno še niso tako aktualni, zahtevajo pa že danes temeljitega študija z naše strani, da bomo za morebitna pogajanja pripravljeni.

Ker sta danes Avstrija in Nemčija eno, kar se bo kmalu poznalo tudi na gospodarskem polju, navajamo številke o naši trgovini z obema državama v letu 1937 v milj. din in v odstotkih:

Uvoz iz Avstrije	iz Nemčije
538 10.29%	1604 32.38%
Izvoz v Avstrijo	v Nemčijo
848 13.52%	1361 21.70%

To pomeni, da je prišlo leta 1937 vsoga našega uvoza iz obeh držav 42.68%, nasprotno pa smo v obe državi izvozili 45.22% vsega našega izvoza. Naša trgovinska bilanca z Avstrijo je bila lani aktivna za 310 milj. din, z Nemčijo pa pasivna za 338 milj. din. Tako je približno naša trgovinska bilanca izenačena.

Drugo pa je vprašanje avstrijskega kapitala, ki je zastopan v našem gospodarstvu v znatno večji meri kot nemški kapital. Tu bodo kapitalni stiki postali slabši, ker mora Nemčija obenem z Avstrijo stremeti za tem, da ne bo prevelikega odтока kapitala. Pomisliti pa moramo še ob enem, da bo Avstrija morala že iz prestižnih razlogov obrzdati svoje naložbe kapitala pri nas donosno, posebno pa v severnih krajih naše države, torej tudi v Sloveniji.

Dopolnila k finančnem zakonu

Ljubljana 15. marca.

Včeraj je finančni odbor narodne skupščine končal svoje delo ter je najprej odobril dopolnila k finančnemu zakonu, katere je predložila kraljevska vlada. Izvršil pa je v njih nekatere važne izpremembe in dodal nova pooblastila in nove ureditve, kar v naslednjem v izveščju objavljamo, da dobe naš štatejši skupno sliko o novih izpremembah, ki so prišle v finančni zakon:

Znižanje vozninske takse za prevoznike

Glede obremenitve tovornih avtomobilov s takso po tar. postavki 101 je od 6 ton dalje obremenitev samo 800 din za vsako začeto tono (v prvotnem predlogu 1.600 din). Popolnoma novo pa je določilo, vstavljeno na predlog člana finančnega odbora g. dr. J. Koceta: »Za podjetja, ki se obrtno bavijo s prevozom blaga, se vsote takse zmanjšajo za 25%.« Op. uredn.: osnova je taksa 400 din za vozila od 0.5 tone, nato gre lestvica do 4.000 din.

Nova je naslednja skupina taks: 1. za prošjno in odobritev, da se pokvarjeni in poškodovani predmeti napravijo neoparabnim na stroške uvoznika plača se 1000 din. 2. Za prošjno za odobritev o oprostitvi od plačila carin naselilne stvari 30 dinarjev. 3. Za prošjno in odobritev o oprostitvi carin od predmetov nasledstva 200 din. 4. Za prošjno in odobritev o plačilu carine na nošeno obleko in perilo, ki se pošilja siromašnim osebom v darilo 5 din. 5. Za prošjno in odobritev oprostive od carine za hrano, perilo, kmetijski orodje in druge predmete, ki se pošiljajo oškodovanecem zaradi vojne in elementarnih nezdod ali pa se uvozi v dobrotelne svrhe 6 din. 6. Za prošjno in odobritev za izvoz predmetov na dokončno izdelavo, opravilo ali obdelavo 100 din. 7. Za prošjno in odobritev za uvoz predmetov v iste svrhe 30 dinarjev. 8. Za prošjno in odobritev za prevoz domačega blaga iz enega domačega pristanišča v drugo skozi tuja pristanišča 30 din.

Člen 23. odst. 3 amandmanov je spremenjen takole: Če je pri izvršbi zahtevalec izvršitve mogel iz obstoječih okolištin bona fide sklepati, posebno pa ker se predmeti, ki se rubijo, nahajajo v posesti dolžnika, da so ti predmeti last dolžnika, potem bosta morali v primeru spora zaradi lastnine zarubljenih predmetov obe stranki nositi svoje pravdne stroške.

Ureditev vojaških grobov v Ljubljani

Sprejet je tudi nov člen za finančni zakon, ki slove:

V smislu zakona o ureditvi vojaških grobov je pravosodni minister pooblaščen, da more v sporazumu s mestnim načelstvom v Ljubljani v tem proračunskem letu v ureditvi vojaškega pokopališča v Ljubljani v okvirju razpoložljive vsote za take svrhe, odobrene v drž. proračunu za 1938-39.

Izpremenjena je stilizacija člena, ki dovoljuje notranjemu ministru osnovanje okraja na Vrhniki, po kateri pa ostane pooblastilo v celoti v veljavi za ustanovitev okraja.

Vojni minister je pooblaščen postavljati za nižje vojnotehnične uradnike letalskotehnične stroke potrebno število oseb z dovršeno srednjotehnično šolo, ki so bile dne 1. aprila 1938 na službi v letalstvu v svojstvu stalnih in kontraktualnih uradnikov. Postaviti se morejo največ v razred nižjega vojnega uradnika letalskotehnične stroke.

Tudi je vojni minister pooblaščen postaviti v proračunskem letu odn. prevesti v inž. častnike najpoptrebnejše število stalnih in kontraktualnih uradnikov in uradniških pripravnikov, inženirjev strokovnjakov z večletno prakso, čeprav ob uveljavljenju zakona o ustrojstvu vojske in mornarice niso bili v vojaški službi.

Pri razmejitvi gradbenih obrtov je važno določilo: Mojstri-zidarji iz bivših pokrajin Srbije, Južne Srbije, Crne gore, Bosne in Hercegovine, ki so imeli koncesionirane obrte dne 9. marca 1932 morejo izvajati posle iz čl. 9 odst. 3 pravilnika o razmejitvi obrtov po gotovih pogojih.

Spominska kolajna za koroške in štajerske borce

Vojni minister je pooblaščen ustanoviti spominsko kolajno za one udeležence, vojake in civiliste, ki so s svojim požrtvovanjem po zaključku svetovne vojne od dne premirja 1. novembra 1918 pa do demobilizacije 5. maja 1920 sodelovali pri osvoboditvi Prekmurja, Medmurja, Štajerske in Koroške, v zavarovanju Slovenije, kakor tudi v potlačitvi neredov in vzdrževanju reda v teh krajih.

Nov člen 70.2/6, ki omogoča napredovanje učiteljev v srednjih in strokovnih šolah ministrstva trgovine in industrije tako kot učitelji in profesorji v prosvetnem resorju, če imajo iste kvalifikacije.

Vaš nasmeh, milostljiva gospa, ki kaže Vaše dobro negovane zobe, je eden Vaših najučinkovitejših čarov. Tak nasmeh Vam ohrani ODOL, ker Vam brani s svojim aromatičnim in antiseptičnim učinkom zobe in usta vedno zdrava.

Aromatično varstvo Vaših usi oskrbi na najboljši način ODOL.

Dopolnila k lovskega zakonu

Novi lovski zakon iz leta 1931, ki je vzel številnim lastnikom lastna lovišča, je naletel na velika prizadevanja lastnikov, da bi jim bila vrnjena. Ta prizadevanja so imela sedaj uspeh in je krivica novega lovskega zakona popravljena. Poleg tega je za lovski svet tudi važno, da je v amandmanih določilo, po katerem je maksimiran odstrel. To določilo bo prišlo v poštev pri analognih primerih. Davní želji je bilo ugodeno tudi s tem, da je dovoljeno lovskim čuvajem vršiti odstrel zaščitene divjačine tudi v nenavzočnosti svojega poslodajca.

Ker je bilo mnogo pravnih sporov glede kaznovanja (lovske tatvine), ali naj jo kaznujejo upravna oblastva ali redna sodišča, je prinesel amandman k finančnemu zakonu jasnost glede kaznovanja, ker je uvedel glede kazni pristojnost rednih sodišč, ki sodijo to kot tatvino po čl. 314 kazenskega zakona. Določila novega finančnega zakona, ki bo stopil v veljavo dne 1. aprila 1938, so naslednja:

Čl. 4 zakona o lovu z dne 5. decembra 1931 dobi nov odstavek: Fizične osebe, katerim je pred uveljavljenjem tega zakona pripadala v dravski banovinski pravica lova na svojem posestvu od najmanj 115 ha, zadržte to pravico.

Čl. 110 lovskega zakona dobi naslednje nove odstavke:

A. V primeru, da je lastno lovišče bilo že priključeno občinskemu lovišču in z javno licitacijo dano v zakup, se more izdvojit po predpisih čl. 6 tega zakona po poteku obstoječe zakupne pogodbe. Do izteka obstoječe zakupne pogodbe propada lastnikom teh lovišč pravica na izplačilo sorazmernega dela letne zakupnine.

B. Če je odstrel posameznih vrst divjačine v občinskem lovišču omejen po pogojih licitacije, se ima omejiti odstrel tudi v dotičnem lastnem lovišču, ki je bilo po prednji odredbi vrnjeno lastniku. Odstrel odreja upravna oblast prve stopnje po zaslišanju lastnika lovišča in banovinske Zveze lovskih društev.

C. Kršitev dovoljenega se kaznuje po čl. 89 zakona o lovu. Po trikratnem kaznovanju zaradi prekršitve more upravna oblast prve stopnje po zaslišanju banovinske Zveze lovskih društev izreči izgubo pravice na lastno lovišče ter to lovišče priključiti občinskemu lovišču do poteka obstoječe zakupne pogodbe.

V čl. 45 se doda nov odstavek 4: Upravna oblast prve stopnje more po zaslišanju pristojnega lovskega društva dovoliti zanesljivim lovskim čuvajem lov zaščitne divjačine tudi brez prisotnosti njegovega poslodajca.

Čl. 91 se doda nov odstavek 4: Lovsko tatvino v ogarah, v lastnih in občinskih loviščih kaznujejo redna sodišča kot tatvino po čl. 314 kazenskega zakona.

Ureditev položaja zobotehnikov

Ministrski svet je pooblaščen, da na predlog ministra socialne politike in narodnega zdravlja z uredbo z zakonsko močjo uredi položaj zobotehnikov z izpremembo čl. 18 zakona o zobozdravniških in zobotehniških z dne 18. novembra 1930.

Cene v februarju

Po podatkih Narodne banke je bil indeks cen na debelo v februarju naslednji v primeri s prejšnjimi meseci (podlaga so cene v letu kot 100):

	febr. 1937	jan. 1938	febr. 1938
rastlinski proizvodi	68.1	87.4	87.1
živina in proizv.	62.7	66.7	67.2
miner. proizv.	84.8	92.1	91.8
industrijski proizv.	74.0	80.8	80.1
skupni indeks	70.9	80.2	79.9
izvozni proizvodi	69.1	76.7	76.3
uvozni proizvodi	72.3	72.6	71.8

Zamenjava obveznic 7% investicijskega posojila. Davčna uprava Ljubljana mesto je prejela nove obveznice 7% invest. posojila za one stranke, ki so obveznice oddale v zamenjavo v času od 1. do 26. februarja t. l. Nove obveznice dobe prizadetih pri blagajni davčne uprave Vodnikov trg 5, l. nadstropje, soba št. 1 od 8 do 11 dopoldne in to samo proti reverzu.

Predpisi za izvoz sladkovodnih rakov. Po predpisih kmetijskega ministra smejo izvažati rake v inozemstvo samo lastniki obrtov, ki so zato pooblašteni po obrtnem zakonu, nadalje lastniki odn. zakupniki ribiških revirjev, toda slednji rake iz svojega revirja. Vsak izvoz je prijaviteljski upravi, ki mora izdati potrdilo, brez katerega ni možen izvoz v inozemstvo.

Tipografija, d. d. v Zagrebu, ki izdaja »Jutarnji list«, »Obzore in »Večere izkazuje pri bilančni vsoti 8.7 (7.6) milij. povečanje zalog papirja itd., čistega dobička pa 0.33 (0.36) milij. dinarjev.

Borza

Denar

Dne 15. marca.

Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani na 238—239, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling se je danes v Ljubljani okrepil na 8.20—8.30, v Belgradu pa na 8.1646—8.2646. Nasprotno pa zagrebška borza ne beleži nobene novice za šiling.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.15—28.85, v Belgradu 29 denar.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na vseh naših borzah na 14.25—14.45.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 981.403, v Belgradu 7.025.000 din. Prometa v efektih je bilo v Belgradu 3.464.000 din.

Ljubljana — tečajje primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2406.16—2420.76
Berlin 100 mark	1738.52—1752.40
Brusel 100 belg.	727.96—733.01
Curij 100 frankov	896.45—1003.52
London 1 funt	215.53—217.58
Newyork 100 dolarjev	4301.01—4337.32
Pariz 100 frankov	131.27—132.71
Praga 100 kron	151.09—152.19
Trst 100 lir	226.94—230.02

Curij, Belgrad 10, Pariz 13.05, London 21.67, Newyork 435.25, Bruselj 73.125, Milan 22.90, Amsterdam 241.40, Berlin 174.70, Stockholm 111.60, Oslo 108.90, Kopenhagen 96.75, Praga 15.15, Varšava 82, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.58, Buenos Aires 112.25.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos 98—99.50, agrarji 90.25—61.75, vojna škoda promptna 460—465, begl. obv. 90.50—92, dalm. agrarji 89—91, 8% Bier. pos. 95—97, 7% Bier. pos. 90—92, 7% pos. DHB 99—101, Narodna banka 7300—7450, Trboveljska 220—230.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 97—100, agrarji 60—61, vojna škoda promptna 458—462, za konec aprila in maja 460 bl. begl. obv. 91—91.50 (91.50, 91), dalm. agrarji 90.75—91 (90, 91.50), 4% sev. agrarji 60 denar, 8% Bier. pos. 95.50—96, 7% Bier. pos. 90—91, 7% pos. DHB 99.50 denar. — Delnice: Nar. banka 7300 denar, Priv. agr. banka 228—233, Gutmann 64—65, Tov. sladk. Bečkerek 500—600, Osj. sladk. tov. 135 bl., Dubrovačka 370—405, Oceania 600 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 99.50 denar (99.50), agrarji 61.50 blago (61), vojna škoda promptna 463.50—464 (464.50, 464), begl. obv. 91—91.50 (91.50, 91.25), dalm. agrarji 90.25—90.75, 8% Bier. pos. 96—97 (96), 7% Bier. pos. 90—90.50 (90.50), 7% pos. DHB 99.50 denar. — Delnice: Narodna banka (7350), Priv. agr. banka 230—232.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpr. Tendence neizpremen. Promet srednji. Sombor. Vse neizpremen. Tendence neizpremen. Promet slab.

Admiral Byrd se pripravlja:

V oklopnih avtomobilih na južni tečaj

Tanki iz lahke kovine in letala z vzdignim vijakom, ki se lahko na mestu dvignejo v zrak, naj pripomorejo, da bo človek mogel znanstveno preiskati vse ozemlje Južnega tečaja in zasesti Južni tečaj sam. Nečrte za tako velikansko podjetje je naredil sloveči ameriški admiral Byrd, ki je že enkrat bil na ozemlju Južnega tečaja. Sedaj ta mož pripravlja novo ekspedicijo na Južni tečaj ter je prepričan, da bi s temi novimi tehničnimi sredstvi mogel prodreti tjakaj do Južnega tečaja.

Admiral Byrd se za tako ekspedicijo pripravlja že celo leto. Najprej je moral najti sredstvo zoper strašno zimo in mraz, ki sta tako značilna za vse ozemlje Južnega tečaja. Pa tudi divji snežni viharji in zameti so doslej ekoraj vse ekspedicije onemogočili. Dalje so bile velikanske težave v tem, ker je bilo treba prekoračiti sila strmo in včasih zelo visoko in raztrgano gorovje. Vse te ovire misli admiral Byrd rešiti tako, da se nasoni na oklopne avtomobile in tanke iz lahke kovine, ki bi v njih ljudje dobili zavetje pred mrazom, ki bi pa bili dovolj okretni, da bi premagali najbolj nerodno ozemlje. V tem oziru je Byrd delal že velike in važne poskuse.

Podlaga vse ekspedicije bosta dva velikanska tanka, ki bosta nekako »vozče« oporiščec za Byrdove ljudi. Pravo trajno laborišče pa bo slej ko prej na visoki pianoti Rossovi. Od tukaj bo tudi izhodišče. V prvem vozu bodo prebivali ljudje in bo v njem tudi znanstvena centrala vse ekspedicije. Ta voz bo imel električno razsvetljavo ter kurjavo. Električna moč pa bo prihajala od drugega voza, v katerem bo električna centrala in pa oddajna postaja na kratkem valove. Tudi kuhali bodo seveda z elektriko.

Za večje pohode in raziskave pa bo na razpolago še več lažjih tankov ter seveda obe letali z vzdignim vijakom, ki se bosta kar na licu mesta dvigali in spuščali na tla. Drugi tanki bodo vozili s seboj mostove, s katerimi bodo člani ekspedicije lahko premostili ledene prepade. Kadarkoli bo treba iti na led, bodo spustili naprej poskusni voz, ki bo preskusil, ali led vzdrži tako težo. Seveda bodo vozili s seboj tudi dovolj živeža. Za prehrano bo vzel Byrd s seboj natančno preskušene izdelke iz ameriških konzervnih tovarn.

Byrd je trdno prepričan, da bo mogel vse težave južnega tečaja premagati le z visoko razvito tehniko. Samo prvovrstna tehnična sredstva mu bodo omogočila, da bo ne le dosegel Južni tečaj, temveč da bo mogel tamkaj uspešno dokončati vse znanstvene študije, ki so na licu mesta potrebne.

Treba pa je omeniti, da je Byrd odločno odklonil, da bi se na tej ekspediciji posluževal pasjih sani, kakor je bila doslej navada. Admiral Byrd pravi, da se je na svoji zadnji ekspediciji prepričal, da pasje sani za take namene nikakor niso pripravne in je škoda jemati jih s seboj.

Admiral Byrd slovi kot človek, ki zna dobro pripraviti tako ekspedicijo. Saj je on tudi najboljši živi poznavalec razmer v tečajskem svetu. Zato moremo upati, da je vse ukrenil, kar se je dalo ukreniti, da bo njegova ekspedicija uspešna in da se bodo njegove priprave tudi praktično dobro izkazale. Treba pa je naglasiti, da človek lahko vse

naprej še tako natančno izračuna, da pa praksa pokaže kaj drugega. Ker prav na vse človek ne more nikdar misliti, ker vseh možnosti tam doli niti ne pozna. Sicer pa je treba naglasiti še to, da tudi še tako popolna tehnika sama ne jamči za uspeh. Vsekakor je treba vedno naglasiti, kaj se je zgodilo s Scottom in Amundsenom, ki sta teknovala, kdo bo prvi na Južnem tečaju.

Scottova ekspedicija je bila močna. Na razpolago je imela najmodernejše tehnične pripomočke

tedanjega časa. Vse se je čudilo, kaj ima Scott s seboj. In vendar je Scottova ekspedicija bila uničena, medtem ko je Amundsen dosegel svoj cilj na navadnih pasjih saneh, ki se je na njih vozilo le nekaj mož. Kajpada je treba pristaviti, da Amundsen nikakor ni nameraval dalj časa ostati na Južnem tečaju ter tam študirati. Prišel je in odšel. Vendar ta primerjava dokazuje, da tehnična oprema še ni vse. Zato je prav, če čakamo, kako se bo Byrdova tehnika na Južnem tečaju obnesla.

Čez 30 let sta se našla in vzela

Angleški listi prinašajo tole resnično zgodbo, ki se je začela leta 1908, končala pa srečno šele letos.

V angleškem mestu Liverpoolu je leta 1908 živel 18 let stari mladenič Herbert Gould, ki je bil zaročen z mlado Ethel Dickson. Ker pa sta oba bila revnega stanu, sta sklenila, da se vzameta šele, ko bo on dovolj zaslužil. V ta namen je on odpotoval v Kanado, kjer je kmalu upal s svojim delom toliko obogatiti, da bi se potem lahko vzela. Minila pa so leta in Gouldovo bogastvo je bilo še daleč. Fant je bil res priden in varčen kar se da, vendar je le malo zaslužil, zato je dolgo trajalo, preden je mogel misliti na dom in na vrnitev. Ko se je začel bližati zaželjeni trenutek, je pa izbruhnila svetovna vojna.

Herbert je moral nazadnje v vojske in potem na fronto. Ona pa se je s svojimi starši doma drugam preselila. Tako sta nezadnje drug za drugim izgubila vsako sled, čeprav se nista pozabila. Herbert je večkrat še po vojni poskušal dobiti naslov svoje neveste, kar pa se mu nikdar ni posrečilo.

Herbert Gould je medtem v Kanadi postal bogat farmer. Letošnje zimo se je za nekaj časa vrnil domov na Angleško. Obiskal je tudi svojo rojstno vas, ki je že toliko let ni videl. V svoje velikansko začudenje pa je tukaj srečal svojo nekdanjo nevesto Ethel Dicksonovo, ki pa je še po 30 letih imela na svojem prstu prav isti zaročni prstan, ki ga ji je bil leta 1908 dal Herbert. Takoj sta se spoznala in si pripovedovala svoje zgodbe.

Oba pa sta medtem bila že poročena, oba pa sta medtem že tudi ovdovela. Zato sta lahko kar naglo sklenila, da se sedaj vzameta. In res sta se

vzela. Nato pa sta s prvo ladjo odpotovala v Kanado v novo domovino. Zanimivo pa je, da Ethel takrat ni prebivala v rojstni vasi svojega nekdanjega zaročenca, marveč da je tisti dan slučajno prišla tja obiskat nekaj svojih zancev, ki so jo že dalj čas vabili. Tukaj je srečala Herberta, ki nihče ni vedel, da še živi.

Ko'iko je zvezd

Najnovjša astronomska raziskavanja presojava, da je v vsemirju vsega skupaj kakih 80 milijonov ozvezdij, izmed katerih ima vsako ozvezdje najmanj 1600 milijonov zvezd, oziroma zvezdnih teles. Človeška znanost pa je tako pomanjkljiva, da doselej z najboljšimi daljnogledi ni zaznala več kakor zgolj eno 40 tisočinko vseh zvezd v vsemirju.

Starši hočejo katoliške šole

V škofiji Fulda je škof Schmitt izvedel glasovanje staršev, ali hočejo pošiljati otroke v verske katoliške šole, ali brezverske državne. Rezultat je škofa napolnil z velikim optimizmom. Izmed 60.000 kat. družin jih je bilo mogoče vprašati 50.800. Izmed teh se jih je 50.647 ali 99,6% odločila za katoliško šolo.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10								11
	12					13		
14	15				16			
17	18	19	20					
21	22		23					24
25		26				27		
28					29		30	
31					32	33		
34				35			36	
37			38					39
			40					
								41

Vodoravno: 1. oblika nebesnega telesa, 8. manjši kraj južno od Ljubljane, 10. manjši kraj severozahodno od Iške Loke, 11. začetni črki imena in priimka poljskega mistika (1799-1878), 12. izraz iz glasbe, 13. važnejše pristanišče na zahodni obali Finske, 15. največja reka v severni Italiji, 16. večje povesno slame, 17. veliko leposlovno delo v vezani besedi, 19. zvita žival, 21. moška oseba iz svetega pisma, 23. druga beseda za krsto, 25. hrvaško moško krstno ime - tudi urednik »Slovenca«, 27. skrajšano žensko krstno ime, 28. dolgo japonsko vrhnje oblačilo za oba spola, 30. večja ploskovna mera, 31. manjši kraj južno od Cerknice na Notranjskem, 32. francoski predlog pri plemiških naslovih, 34. manjši kraj pri Domžalah, 35. manjši kraj pri Polhovem Gradcu, 37. začetni črki imena in priimka sodobnega slovenskega pesnika, 38. druga beseda za begunico, 40. tuja beseda za odpadnika, 41. tuja beseda za družbo potujočih trgovcev ali romarjev v puščavi.

Navpično: 1. glavno mesto italijanskega imperija, 2. tuja beseda za zagon, 3. veliko Sienkiewiczovo leposlovno delo, 4. sodobna politična osebnost pri Društvu narodov, 5. skrajšano žensko krstno ime, 6. druga beseda za mlado kravico, 7. navadna kratica za približno, 9. mlinarska potrebščina, 11. po določenem redu urejene črke, 13. pomembna pokrajina v nekdanji Grčiji, 14. važnejše mesto na Koroškem, 16. velika gora v severni Grčiji, 18. tuja beseda za državnika, 20. visoka planota v Srednji Aziji, 22. pomembnejši otok v istoimenskem morju severozahodno od Avstralije, 24. znamenitejši rimski poveljnik, 26. moška oseba iz Jalnove povesti »Ovčar Marko«, 29. druga beseda za oblačilo, 33. sodobni slovenski športni pisatelj, 35. tuja beseda za vstajo, 36. važnejša trdnjava v Severni Afriki, 38. skrajšana beseda za nabiranje, 39. ud družine v otroškem govoru, 40. egiptovsko božanstvo sonca.

Rešitev križanke:

Vodoravno: 1. ples, 5. Kovič, 10. red, 12. Topola, 13. Sova, 14. golob, 15. tnal, 16. Rovn, 18. Adrija, 20. par, 21. nadnica, 24. G(utsmann) O(žbalt), 26. Egon, 29. kit, 30. ol, 31. car, 32. ASK, 33. kri, 34. Predil, 36. Rab, 37. Ligur, 41. utor, 40. eno, 41. Rusija, 43. vena, 45. nalet, 47. erika, 51. leha, 53. lagev, 54. Ikar.

Navpično: 1. prstaneč, 2. Leon, 3. Edvard, 4. Stalin, 5. Kogoj, 6. opora, 7. val, 8. Hova gora, 9. Čabar, 17. opat, 19. Dagarin, 22. iks, 23. ciklus, 25. Olib, 27. Oregon, 28. nadura, 33. krt, 34. plevel, 35. Irun, 38. oje, 39. ratar, 42. Ilek, 44. era, 46. ali, 48. Ig, 49. K(ristan) E(tbin), 50. A(nton) V(odnik), 52. ha.

Ko je bilo Avstrije konec

Nemški pehotni polk št. 61. pri carinarnici v Kiefersfeldu koraka čez avstrijsko mejo.

Nemški pehotni polk št. 61. koraka v Kufstein na Tirolskem.

Hitler prihaja v svoje rojstno mesto Braunau ob Inni.

Kaj pravi kino

V Slogi

Film »Trije neumni dnevic« je nemškega izvora, posnetek pustnih prireditev v Kölnu. Teško je razumeti, kako da se ta film razkazuje in da še privablja občinstvo, ko je tako malo komike v njem, še manj pa kaj vsebinsko pomembnega. Nemška oglata kretnja se izraža celo v glasbi, kaj šele v besedah in slikah. Menda so ti trije zares »neumni dnevic« tudi na koncu svojih dni razkazovanja v »Slogi«.

IVANHOE

Št. 81.

Na robu prepada

»Kaj, usodi naj se vdam?« je kriknila Rebeka. »Ti podli človek, ti krivoprišežnik, ti viteški strahopetec, zaničujem te! Bog Abrahamov mi je pustil odprto še eno pot, ki po njej morem ubežati sramoti!« Tako rekoč je planila na obzidje stolpa ter pogledala v strašno globočino.

»Sedaj pa lahko tam ostaneš ali pa semkaj prideš, templar, kakor hočeš!« mu je zaklicala iznad prepada. »Vendar ti povem, če stopiš samo še en korak bliže, planem v globočino.«

Briand, ki poprej še nikdar za nikogar ni imel srca, je sedaj občudovaje spregovoril: »Stopi doli, Rebeka! Pri vsem, kar mi je sveto, ti prisegam, da ti ne bom storil nič zalega.«

»Kaj so meni mar tvoje prislege?« mu je odvrnila. »Saj jih prelamljaš, kadar se ti zljubi!« »Pri svojem žetu in pri svoji častni besedi, ki je še nikdar nisem prelomil,« je govoril vitez, »nič zalega ti ne storim in tudi tvojega očeta bom ščitil.«

»Naj torej verjamem,« je rekla deklica in stopila za korak bliže.

»Da, skleniva mir, Rebeka. Nisem tako trd in neusmiljen kakor misliš. Ko sem bil še mlad, me je ogoljufala neka ženska. Zato sem se poslej tako kruto maščeval nad vami ženskami. Vendar vidim, da ti nisi taka, kakršne so druge. Ti si prva ženska, ki ima takega duha, kakršnega imam jaz. Odhajam. Vendar dovoli, da se kmalu vrnem po tvoj odgovor!«

Občni zbori JRZ v Mariboru

Organizacija Jugoslovanske radikalne zajednice za mesto Maribor se izredno živahno razvija, kar posebno dokazuje krajevni občni zbori za posamezna predmestja. Pretekli dne so bili trije občni zbori. V dvoranah Zadržno-gospodarske banke je bil občni zbor za 1., 2. in 4. okraj. Dasiiravno se je vabilo samo z osebnimi vabilii (in se pomotoma niso ista vsem dostavila), je bila udeležba zelo lepa. Vodil je zborovanje predsednik mestne organizacije, podžupan Zebot, ki je tudi podal poročilo o političnem položaju. Za njim je poročal o občinski politiki in občinskem gospodarstvu župan dr. Juvan. Njegovo poročilo so zborovalci odobrvali od besede do besede, osebno, ko je jasno dokazal, da sedanja občinska uprava vzorno gospodari na občini, da je rešila mestno hranilnico in avtobusni promet napravila aktivno. Povsod se sedaj dela in delo rodi sadove. Sedanjii župan s svojimi vestimi in dobrimi pomočniki lahko stopi mirno pred mariborske volivce. — Vi-harino pozdravljen je nato nastopil senator dr. Schaubach, ki je poudaril, da vidimo v delu sedanje vlade v Belgradu in v res dobrem delu mariborske občinske uprave, da naša stranka po svojih vodilnih možeh zna in hoče delovati za splošni napredek. Govornik je tudi poudaril, da zaželena samouprava za Slovence in Hrvate pride. Nasprotne stranke, posebno JNS, so v popolnem razkroju, a JRZ napreduje povsod. V Sloveniji prehajajo tudi mesta in trgi k nam, to dokazuje popolnoma svobodno izvršene volitve. — V četrtek je bilo enako zborovanje za Melisko predmestje, katerega se je udeležilo nad 100 organiziranih članov. Vodil ga je g. Jamšek. O političnem položaju je podal zanimivo poročilo podžupan Fr. Zebot, kateri je namesto zadržanega g. župana poročal tudi o delu sedanje občinske uprave. Govorili so še prof. Prijatelj in več drugih govornikov. — V soboto je bilo pod predsedstvom g. Wurzingera zborovanje za Magdalensko predmestje, ki je bilo izredno dobro obiskano. Govorili so: župan dr. Juvan, prof. Prijatelj, M. Krajnc in drugi. — Za predsednike so bili izvoljeni: za 1. okraj dr. Juvan, za 2. Zebot, za 3. Jamšek, za 4. dr. Leskovar, za 5. Wur-zinger. — Tajništvo za mesto je v hiši Loška ulica 10 in postuje razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne od 3 do 6.

Celje

e Verski govori za fante bodo jutri in v petek ob 8 zvečer v Marijini cerkvi. Vabljeni!
e Drevi ob pol 8 bo v Domu v Samostanski ulici sestanek Fantovskega odseka. Pridite polno-številno in točno!

KINO UNION

predvaja danes film VRTINEC.
Muzikalni šlagerji, petje, krasni posnetki.

e Mestno poglavarstvo opozarja starše mladeničev, ki bodo prišli letos na nabor, da si morajo ogledati rekrutni spisek in se prepričati, da li je njihovo družinsko stanje pravilno vpisano. Naborniki tujih občin, ki se žele udeležiti nabora v Celju, morajo takoj vložiti tozadevne prošnje. Vojaški obvezniki, ki se iz kateregakoli vzroka niso prisegli zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II., naj se čimprej prijavijo pri mestnem poglavarstvu. Zadevni razglasi so nabiti na uradni deski.
e Občni zbor Savinjske podružnice SPD v Celju bo drevi ob 8 v prillični dvorani Narodnega doma v Celju. Vsi člani vabljeni!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda 8. marca: 12 Zvoki iz daljnih dežel (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Salonski kvartet — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: O izvoru in pomenu pravilje (g. prof. Fr. Vodnik) — 18.30 Harmonika igra (plošče) — 18.40 Gospodarska in socialna zgodovina gorenjskih mest — merkantilizem (g. dr. Jože Zontar) — 19 Napovedi, poročila — 20.30 Nacionalna ura: Zgodovinske najdbe v Jugoslaviji (dr. Nikola Vulić, univ. prof.) — 19.50 Uvod v prenos — 20 Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča, v I. odmoru: glasbeno predavanje (g. V. Ukmari), v II. odmoru: Napovedi, poročila.
Četrtek 17. marca: 12 Solistična lahka glasba (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Balletna godba (plošče) — 14 Napovedi — 18 Slovenske skladbe (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nacionalna ura: Telovadno predavanje — 19.50 Deset minut zabave — 20 Slovenski vokalni kvintet poje narodne pesmi — 20.45 B. Smetana: Walsesteinov tabor (plošče) 21 Prenos evropskega koncerta iz Irske — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert lahke glasbe (Radijski orkester).

Javna zahvala.

Podpisani se tem potom zahvaljujem g. dr. Adolfu Ramšaku u. zdravniku Kraj. Brat. Skladnice v Mežici, da je ob času obolenja moje žene posvečil vso svojo pažnjo in znanost, da jo obrani pri življenju ter obvaruje morebitnih nadaljnih posledic.
Priporočam g. Adolfa Ramšaka vsakomur v popolno zaupanje.
Črna, dne 9. marca 1938. **Jožef Keber**

Občine, klavnice, mesarji!

Pištolo za ubijanje goveda, kot jo predpisuje ministrska naredba, dobite kot tudi patrone in vse rezervne dele pri tvrdki **SPECIA**, trg. kom. dr., Ljubljana, Mestni trg 5/II.

Trgovskega dopisnika

prvorazredno moč, ki obvlada hrvatski in nemški jezik in ki je verziran tudi v knjigovodstvu — sprejme večja tverda v Zagrebu. — Lastnoročno pisane ponudbe s sliko v upravo »Slovenec« v Mariboru pod »2002«.

Razpis

Občina Poljane, okraj škofjeloški, razpisuje pragmatično mesto občinskega tajnika.

Solska izobrazba; najmanj štiri razr. srednje ali njej enake strokovne šole z zaključnim izpitom. Varščina 5000 din.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene s listinami po čl. 7. in 8. uredbе o obč. uslužbencih, je vložiti v roku 30 dni po objavi tega razpisa pri podpisani občini.

Uprava občine Poljane, dne 14. marca 1938.

e V soboto, dne 26. marea bo v Celju živinaki in kramarski, tako imenovani sredpostni sejem. e Brivski in frizerski lokali bodo na praznik sv. Jožefa odpri do 12, v nedeljo 20. t. m. pa kakor običajno zaprti.

e S krogom se je polil po prah večeraj na Lopati pri Celju enoletni Krajnc Franc. Pripeljali so ga v bolnišnico.

e Zabaj je padel večeraj popoldne v trgovini 18 letnemu trgovskemu vajencu Prinčiču Frideriku na roko in mu jo zlomil. Pripeljali so ga v bolnišnico.

Kino METROPOL Celje
Danes ob 16.15 in 20.30 duhovito filmsko delo **THEODORA — Irene Dunne**

e Radijski aparat ukradel. V ponedeljek ob pol 11 ponoči je stražnik Emeršič srečal v Prešernovi ulici nekega moža, ki je nesel zaboj. Mož je, ko je zagledal stražnika, postal zbežan in je zavil v ozko ulico Zagata. Podvizal je sicer svoje korake, stražnik pa je brž tekel za njim. V ulici Zagati pa je prehod mogel le podnevi, in tako se je lisjak ujel v zanko. Na stražnikovo vprašanje, kaj nosi, je plaho dejal, da nosi radijski aparat. Njegovi odgovori pa so bili tako zmešani in sumljivi, da ga je stražnik odvedel na stražnico in mu natančneje izprašal vest. Pri zaslišanju je policija ugotovila, da je to 36 letni strojnik Franc L. iz Celja. V začetku je lagal, da nosi aparat za hotelirja Skobernega. Slednjik se je izgovarjal, da mu je dal aparat neki Ferdinand. Eno uro pozneje je stražnik aretiral 37 letnega Ferdinanda K. iz Mozirja, znanega postopača in delomrzneža, in ga privedel na stražnico. Nekaj časa sta zanikala vsako krivdo in se opravičevala, da sta ga »misliiac« vrnil lastniku. Danes zjutraj pa je Franc L. priznal, da je ukradel aparat iz veže hotela Skoberne, da bi ga prodal in tako prišel do denarja. Aparat je last g. Bremca iz Celja in ga je dobil v avtobusom z Vranskega. Zaboj z aparatom je bil v veži hotela Skoberne, to pa sta izrabila aretiranca in ga ukradla, da bi ga prodala. Policija je storilca oddala okrožnemu sodišču v Celju.

Sport

107 m na planiški skakalnici

Bradi je postavil nov svetovni rekord. Krasni uspehi našega Novšaka in ostalih skakalcev. Najboljši odgovor nasprotnikom naše Planice.

Planica 15. marca.

Sedaj bo menda vsaka debata glede naše Planice in njene mamutske skakalnice odveč, ker imajo skakalci svojo besedo. Ne glede na to, da je tudi Norvežani na zadnjem zasedanju FIS v Helsinkih niso bili več proti naši skakalnici in so dali Združenju smučarjev Planica v tem pogledu precej proste roke, gre vendar čas svojo pot naprej in skakalci se ne pustijo od nikogar zaustaviti v svojem stremljenju navzgor. Pa bi bilo tudi smešno, da bi se samo eni športni panogi zavrta pot, ko so pa vendar vsem drugim vrata na stežaj odprta.

Naša planiška skakalnica je ponovno dokazala, da ji ni enake na svetu in njen graditelj inž. Bloudek je v resnici lahko vesel te edinstvene športne naprave, na katero smo ne samo športniki, temveč vsi Jugoslovani lahko ponosni. Ves svet je leta 1936 smrel, ko je skočil Avstrijec Bradi 101 m in ni hotel temu verjeti. Šele čez par dni po skakalnih tekmah je prišel k sapi, ko se je prepričal o štetosti tega izrednega športnega dogodka. In kaj bo porekel športni svet danes, kaj bodo rekli Norvežani, ko ni njihov šlovek postavil nove svetovne znamke. Kaj bodo rekli naši neprijatelji, ker je bila zopet naša skakalnica v Planici tista, v kateri bo moral zopet ves športni svet hočeš nočeš pisati.

Pri tej znamki se pa stvar še ne bo zaustavila. Morda nas Bradi že jutri ali pojutrišnjem preseneti z novim svetovnim rekordom. In četudi ostane zaenkrat pri 107 m, on je tisti, ki prvi postavlja svetovne skakalne rekorde, naša skakalnica v Planici pa je tista, ki mu je to omogočila.

Ob krasnem sončnem vremenu so skakali danes sledeči tekmovalci:

1. Wiedemann (Nemčija) 62, 75 metrov;
2. Schneidemann (Nemčija) 84, 96 metrov (nov nemški rekord);

Smučarski maraton

Smučarski klub Ljubljana razpisuje tekmo v smučarskem vztrajnostnem teku na 30 kilometrov. Tekan bo dne 20. marca 1938 na Pokljuki s startom in ciljem pri Sport Hotelu Pokljuka. Start ob 7.30. Tekmuje se v treh kategorijah, in sicer: I. kategorija: verificirani tekmovalci JZSZ nad 30 let starosti; II. kategorija: verificirani tekmovalci JZSZ — starostni razred, in III. kategorija: vojniki, ki niso verificirani pri JZSZ. Tekma velja obenem kot Zvezno prvenstvo. Tekmuje se po pravilih JZSZ. Prvoplasirani prejmejo častna darila. Prijavnine ni. Prijave do petka, dne 18. t. m., na Koprivo Franca, uradnika T.P.D. v Ljubljani, Aleksandrova cesta. Sleer pa na vodstvo tekme v Sport-Hotelu Pokljuka.

Zrebanje, razlaga proge in zdravniški pregled bo dne 19. t. m. ob 18 v Sport-Hotelu Pokljuka. Vodstvo tekme sprejema prijave do dne 19. t. m.

IV. pokalni table-tennis turnir

sportnega kluba »Korotana« pod pokroviteljstvom gospoda dr. J. Adlešiča. — Turnir bo 19. in 20. t. m. na Rakovniku — Ljubljana. Ker je to edina večja prireditelj v Ljubljani v letošnji sezoni, vinda za njo zelo veliko zanimanje. Prijavilo se je že večje število iz Zagreba, Celja in tudi Ljubljane ne zaostala. Javljamo vsem tekmovalcem, da se bo turnir pričel v soboto ob 15 na prihodno tekmovalcev iz Zagreba in Celja. Čas prijavitve je do 17 t. m.

RAZPIS

cross-country teka SK Ilirije

SK Ilirija priredi dne 20. marca pod Čekinovim gradom poleg drsališča klubsko prvenstvo v cross-country teku za seniorje in juniorje vseh razredov. Seniorska proga je dolga 7 km ter poteka po krogu, ki je dolg približno 1 km. Ta krog pričneta pri drsališču, nakar zavile za gradom navzdol proti velesjumu in ob njem nazaj k drsališču. Ta krog je treba preteči 7 krat. Proga za juniorje razreda C je dolga 3 km ter poteka po istem krogu kot seniorska. Krog je treba preteči 3 krat. Proga za juniorje razreda B je dolga 2 km in poteka po istem krogu, ki ga je treba preteči 2 krat. Proga za juniorje razreda A pa meri 1 km, torej pretečajo samo en krog. Start in cilj sta vedno na istem mestu.

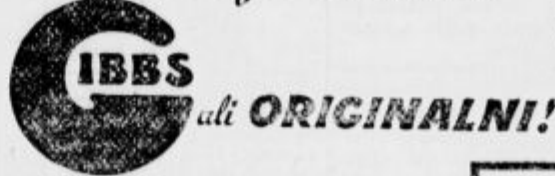
Tekmuje se po zveznih pravilih. Pri juniorskih tekih morajo sodelovati vsi atleti, ki so, ali ki niso člani klubov, vpisanih v luhkontistični zvezi. Pri seniorskem tekmovalstvu pa morajo nastopiti samo atleti SK Ilirije ter atleti, ki niso še člani nobenega kluba. Na grade: Ako nastopi v vsakem teku po pet atletov, dobe prvi trije diplomo, ako pa nastopi po manj atletov, na dobi samo prvoplasirani diplomo. Prijave je poslati do 18. marea popoldne na naslov: Tajništvo SK Ilirije, luhkontistična sekcija, Tyžičeva cesta 15-1. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale. Prijavnina znaša 5 din za atleta, ki se mora plačati na mestu pol ure pred startom.

VAŠA BRADA JE TRDA KAKOR BODEČA ŽICA

... in pokazali ste že dvojset vrst mila dozdevna »za brilje«, eno je drago, drugo izpod cene. Izgubili ste čas in denar ...
... Ali iz dragega izkustva pridobili ste vendar horist. Prepričali ste se da obstoja samo eno milo za brilje s katerim

postane britje užitek:

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, Zagreb.

Ve elegantni stili se izdeluje v 6 barvah in se lahko razlikujejo napravi z različni obliki.

mladinske smuške ture preko Triglavskega pogorja, ker bodo Triglavske postojanke predvidoma v prvi polovici aprila zasedene po številnih smučarjih iz inozemstva.

Smučarski turnir tečaj v Triglavsko pogorje priredi Slovensko planiško društvo in Ljubljani tudi letos, in sicer v času od 3. do 10. aprila 1938. Udeleženci se bodo zbrali v Mojstrani, odtod povzpeli na Staničev kočo, smučali preko Triglavskega ledenika na Kredarico, odtod čez do Hribarje ter preko njih v dolino Triglavskih jezer; dalje na Komno, na Vogel in na Crno Prst, odkoder bo sestop v Bohinjsko Bistrico. Pogoj za udeležbo je poznanje smuške tehnike na strmini in vztrajnost za navedeno turo. Obeta se nam lepo vreme ter bo to izredno ugodna prilika za poset Triglavskega pogorja, ki je še pokrito z debelo plastjo snega, dočim v dolini že vstaja pomlad s svojimi prvimi cvetlicami. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 41.

SK Ilirija (luhkontistična sekcija). Danes se vrši trening na našem igrišču za Kolinsko tovarno (bivša Slovensko igrišče) ob pol 4 popoldne. Vabim vse atlete, da se istega udeležijo. Atleti, ki tebejo cross-country, naj pridno trenirajo zaradi bližnjega se klubskega in državnega prvenstva. Novinci se sprejemajo na igrišču in pisмено na poštni predal 175.

Razpis

II. redne glavne skupščine Zveze slovenskih luhkontističnih klubov v Ljubljani dne 27. marca 1938.

Zveza slovenskih luhkontističnih klubov v Ljubljani sklicuje v smislu sklepa skupščine Jugoslovanske luhkontistične zveze v Zagrebu z dne 27. februarja t. l. za dne 27. marca 1938, ob 10 dopoldne v zgornji dvorani hotela Miklič-Metropol svojo II. redno glavno skupščino s sledečim dnevnim redom:

- 1) volitve verifikacijskega odbora;
- 2) volitev dveh zapisničarjev in dveh overovateljev zapisnika glavne skupščine;
- 3) poročilo tajnika, blagajnika, fehn referenta in nadzornega odbora ter razresnica upravnemu in nadzornemu odboru;
- 4) volitev novega upravnega odbora za eno leto;
- 5) volitev nadzornega odbora za eno leto;
- 6) sklepanje o proračunu za naslednje poslovno leto;
- 7) reševanje o predlogih upravnega odbora in o predlogih rednih članov;
- 8) reševanje prizivov in pritožb članov razen v kazenskih zadevah;
- 9) določitev dneva, mesta, časa in razporeda vrstne prvenstev podrejene organizacije;
- 10) imenovanje častnih članov na predlog upravnega odbora;
- 11) določitev službenega glasila;
- 12) razprava o eventualijah.

Glavni skupščini smejo prisostvovati samo delegati rednih članov JLAZ iz področja dravske banovine. Vsak redni član ima pravico poslati na glavno skupščino dva delegata, od katerih ima samo eden v smislu označbe v pooblastilu pravico glasovanja. Delegat s pravico glasovanja sme razen svojega društva zastopati samo še dve družti iz istega mesta.

Glavna skupščina more sklepati pravomočne sklepe, ako je prisotna vsaj polovica članov s pravico glasovanja. V kolikor bi skupščina ob določenem času ne bila sklepna, se preloži na eno uro pozneje in se tedaj vrši brez ozira na število prisotnih in s istim dnevnim redom; ta skupščina more sklenati pravomočne sklepe.

Predlogi za glavno skupščino morajo biti predloženi upravnemu odboru Zveze slovenskih luhkontističnih klubov prisenimom potu najpozneje osem dni pred skupščino.

Skupščina se vrši po poslovniku JLAZ za vršitev glavnih skupščin JLAZ.

Predsednik: geom. Černe Miro, v. r.; tajnik: Sancin Savo v. r.

Kamnik

Kamnik ima dovolj električnega toka za industrijo in mu ne bo treba priključitve na vod Kranjskih dežel. elektrarn. Vsaj za bližnjo prihodnost ne. Tako so ugotovili pred kratkim Kamničani na neki anketi, kjer so se pogovarjali o teh vprašanjih. Toka je dovolj in poceni, kakor ga menda nima nobeno mesto v naši banovini, samo omežje je pomankljivo in bo treba misliti na obnovu.

MESARJI, SLASČICARJI, RESTAVRATERJI, INDUSTRIJE!

»WITT« HLADILNI STROJI

že nad 40 let v obratu za vse svrhe in za vse kapacitete do 1 milijona kalorij. Večletno izkušnost. Zahtevajte ponudbe! Zastopstvo: Specia, trg. kom. dr., Ljubljana, Mestni trg 5/II.

Vsaka Jožica dobi po svojem okusu obleko pri **I. TRPINU, Maribor** Vetrinjska ulica 15

Vodne turbine

za vse razmere, avtomatične regulatorje, zatvornice, opreme za žage in mlinske izdelave in dobavlja

G. F. Schneider
Skofja Loka — tovarna strojev

Zmerne cene. — Prvovrstne reference.

20% popusta

na vse modno blago za moške in damske obleke nudi
F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženstvenjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečitna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Izvežban cerkovnik
z dobrim sprječevalom, samic, srednjih let — išče mesto cerkovnika ali temu podobno. Naslov pove upravo »Slov.« pod 3956.

18 let staro dekle

zmožna hišnega dela ter nekoliko gostilne in šivanja — išče službo. — Gre tudi k stari ali bolni osebi kamorkoli. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 3025 (a).

Knjigovodja-inženir

hišni upravitelj, nemški korespondent, za večja industrijska ali trgovska podjetja, z 20 letno prakso, zaupna oseba — išče mesto. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Knjigovodja-inženir« 3493. (a)

Prodamo

Sir
ementalski in trapist — nudi Mlekarska zadruga Predoslje, p. Kranj. (1)
Sveže najfinejše norveško ribje olje iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Vse vrste jekla:

Siemens-Martin, Bessemer, orodno, rapidno, acelonsko, srebrno, jeklo za svedre, za vozne in avtomobilske delce po nizkih cenah v železnici FR. STUPICA, Ljubljana — Gosposvetska 1. (1)

VINA

za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

Več koles prvovrstnih znamk — poceni napredaj pri »Promet«, nasproti križanske cerkve. (1)

Zelo ugodno

laliko še kupite moške obleke, prevzete od bivše konfekcijske trgovine Maček, kakor: moške modne in športne obleke, več vrst hlač, površnikov in deške mornarske pomladne obleke. Zglasite se v trgovini P. Magdič, Aleksandrova cesta 1. 1

KOLESA

najnoviji letošnji modeli v največji izbiri že od Din 550.— naprej.
Nova trgovina Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Informacije pri vseh potniških uradih in švicarskem konzulatu v Zagrebu.

Lisičje kože

prvovrstno stroji, barva in izdeluje
krznarstvo ROT
Mestni trg 5

Službodobe

Služkinjo sprejemem. — Rudolf Rakovec, Duplje pri Kranju

Vajenca in mehanika

sprejemem v kolesno delavnico. Ponudbe v upr. »Slov.« pod št. 3939. (b)

Dva krojaška pomočnika sprejemem. Alojz Belec, Vižmarje 131, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Mlekarja

takoj sprejemem. Tvickovo posestvo, Krčevina pri Mariboru. (b)

Brivskega pomočnika

(damskega), perfektnega v vodni ondulaciji in bubli striženju — sprejme takoj salon Gjud Aleksander, Ljubljana, Kongresni trg 6. (b)

Vrtnarja

z dobro prakso — sprejemem. Prednost imajo oni, ki razumejo sadjarstvo in znajo delno kako obrt. — Nastop takoj. Ponudbe z zahtevki pod »24« P 3927 v upravo »Slovenca«. (b)

Upokojenec

čvrst, trezen, energičen, zanesljiv in pošten, dober kolesar, z lastnim kolesom, po možnosti s kavčijo in znanjem nemščine — se sprejme kot paznik v tovarno na delu. Obširne ponudbe v upravo »Slovenca« pod »O. O.« 3626. (b)

Krojaškega pomočnika
za velike kose, sprejme Josip Eržen, Stražišče pri Kranju. (b)

Krojaškega pomočnika
za velike in male kose takoj sprejemem. — Franc Peternel, Trebelno pri Mokronogu (Dol.) (b)

Strojepisko

perfektno, sprejemem. — Znanje nemščine, italijanščine in stenografije pogoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Spretna« št. 3968. (b)

Razno

Brezplačno zavojček
Dostalovega toaletnega blisera za poskušnjo. — Uspeh po prvi uporabi. Mozolji, ogreli, nečistosti obraza izginejo. Pošljite za stroške 3 din v znamkah. »Kemikalija«, Novi Sad 144. — V apotekah, drogerijah originalni karton 30 din.

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana Poljanski nasip 4-5
Pralnica — Svetlolokalnica

Denar

BANČNO KOM. ZAVOD MARIBOR
Aleksandrova cesta 40 kupi takoj in plača najbolje

hranilne knjižice
bank in hranilnic, vrednostne papirje: 3% obveznice, bone, srečke, delnice itd. valute vseh držav. Prodaja srečk državne razredne loterije.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje, delnice, 3% obveznic, vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini.

Kupoprodaja nepremičnin Kupujte srečke državne razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec sreče«.

AL. PLANINSEK

LJUBLJANA Beethovnova ulica 14.

Posvetva

V Brežicah

In okolici so naprodaj hiše, kranja stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposvetva. — Pojasnila pri inž. Miklav Otmar, Brežice. (p)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje suho, sončno, oddam s 1. aprilom. Dravlje 129 (pri novi šoli). (e)

Pohišstvo

Posteljne mreže

izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje ALOJZ ANDLOVIC, Gregorčičeva ulica 5, pri Napoleonovem spomeniku

Glasba

Brezplačen pouk v igralni

Zahtevajte brezplačen katalog

MEINEL-HEROLD
dvoj. zol. franc. glasbi
MARIBOR št. 102

Din 15-

nova gramofonska plošča svetovne znamenke po izbiri 8 novih plošč sortiranih samo Din 100- Dokler traja zaloga

Velepič

Jernejeva c. 25. Ljubljana

Za sadovnjake, vrtove in parke
najboljše sadne, vrtno in poljske rastline Vam dobavi naša že nad 100 let obstoječa družba v Italiji, ki ima 250 ha obdelanega sveta.

Sgaravatti-Diante
SAONARA-PADOVA

ZAHVALA. Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše ljubljene mame, stare mame, sestre, tete in tašče, gospe

Marije Krulc

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Prav posebno pa se zahvaljujemo č. duhovščini, primariju g. dr. Lavriču za njegovo požrtvovalnost in trud, č. sestram iz Vincentinuma za postrežbo ob času bolezni rajke, predsedniku mestne občine ljubljanske g. dr. Juro Adlešiču za spremstvo pri pogrebu, ter vsem, ki ste drago pokojnico v tako častnem številu spremlili na njeni zadnji poti. Vsem Bog plačaj! Pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev. — Sv. maša zadržnica se bo darovala v ponedeljek, dne 21. marca 1938 ob pol 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Družine v Mostah.

Ljubljana, dne 15. marca 1938.

Zalujoči ostali.

Potrti v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je danes ob tričetrti na sedem naša zlata

Ljubica Irmina Silvestra Merc

v starosti 11 let, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne, preljubljene rajnice bo v četrtek, dne 17. marca, ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Roka v Sevnici.

Sevnica ob Savi, dne 15. marca 1938.

Josip Merc, restavrater v Sevnici, oče; Josipina, mati; Pepi, brat.

Zahvala

Vsem, ki so spremili našo blago pokojnico, gospodično

Ano Dornik

na njeni zadnji poti ter ji poklonili cvetje, bodi izražena naša vdana zahvala. Posebno smo se dolžni zahvaliti preč. g. župniku Antonu Vovku za večkratne tolažilne obiske v bolezni, g. dr. Pancetu za skrbno zdravniško nego, gđ. Josipini Tekster za vso njeno požrtvovalnost in ljubeznivost, ki jo je izkazovala rajnici, č. sestram za vestno postrežbo ter godbi in pevskemu društvu za ganljive žalostinke in petje.

Vsem Bog povrni!

Tržič, dne 14. marca 1938.

Žalujoči ostali

Maurice Leblanc:

Izredne pustolovščine Arsena Lupina

Otok tridesetih krst

Na pol se je dvignil.

»Sicer pa, če pride kaka neprijetnost, jo bo nedvomno prihodnost sama zavrnila. Zadosťovalo bo na primer — saj ni brezobzirno, ali ne? da namignem na čustva, ki jih ima Štefan od Francove matere — da bi ta ali oni dan Francova mati blagovolila sprejeti darilo teh čustev: ko je vse tako preprosto, če Franc že nosi ime Maroux! Koliko manj skrivnostna bo preteklost, tako za druge ljudi kakor za Franca! Nič več ne bodo mogli prodreti v skrivnost izbrisanih dogodkov in vse bodo pozabili. Zdelo se mi je potrebno povedati tole in zelo srečen bi bil, če bi kaj upoštevali moje nasvete.«

Don Luis ni hotel več nadlegovati Veronike; priklonil se ji je, ne da bi pokazal, da je opazil njeno zmedenost, obrnil se k Francu in vzkliknil:

»Sedaj, moj mali, sem na razpolago tebi. In ker nočeš ničesar pustiti v seni, se vrniha k Božjemu kamnu in k tolovaju, ki si ga je zaželel. Oh! da, tolovaj, je ponovil don Luis, ker je mislil, da nima nobenega razloga, da ne bi govoril o Veroniki, ki sem jih kdaj videl. Ta je verjel v svoje poslanstvo... Kratko, bil je bolnik, pokvarjenec, blaznež...«

»Dobro, najprej ne razumem tega, je priponil Franc, »da ste celo noč čakali, da bi ga

ujeli, medtem ko so on in njegova pomagata spali pod Dolmen-aux-fées.«

»Zelo dobro, Francelj, je vzkliknil in se zasmel don Luis, »svoy prst si položil na najsilabotnejšo točko. Če bi tako storil, bi se drama končala dvanajst ali celo petnajst ur prej. Samo, ali bi bil potem ti rešen? Ali bi tolovaj govoril in povedal za tvoje skrivnosti? Mislim, da ne. Da smo mu razvezali jezik, mu je bilo treba dati nekaj lekcij. Morali smo ga spraviti ob zavest, napraviti neumnega od strahu in morali smo mu s tisoč dokazov vsiliti občutek neizogibne pogube. Sicer bi molčal in morda te potem ne bi našli... Tudi tisti trenutek moj načrt še ni bil popolnoma jasen in nisem vedel, kako se bo končal. In mnogo pozneje sem mislil, ne da bi mu hotel naložiti grozno muko — tega nisem jaz kriv — da bi ga privezali na drevo, na katerem je hotel umoriti tvojo mater. In tako sem končno nekoliko v zadregi in med pomišljanjem preprosto odnehal, ko sem že mislil, priznam, iti v prerokbi do konca, da bi videl, kako se bo »odposlanec usode« obnašal nasproti staremu druidu, kratko, da bi se zabaval. Kaj hočeš, pustolovščina se mi je zdela tako črna, da je bilo potrebno malo veselosti. In res sem se nasmeljal. Tu je moja napaka in obtožim se je in prošim tudi oproščanja...«

Tudi deček se je smejal don Luis, ki ga je zmel na kolenskih, ga je objel in ponovil:

»Saj mi oprostite?«
Da, a pod pogojem, da mi boste že odgovarjali. Prosteane mi dvoje vprašanj: prvo je manj važno...«

»Govorite.«
»Gre za prstan. Od kod ta prstan, ki ste ga

nataknil najprej na mamin, potem pa na Elfridin prst?«

»Zdelal sem ga tisto noč v nekaj minutah iz starega prstana in iz barvastih kamnov.«

»Toda tolovaj ga je imel za tistega, ki ga je imela na roki njegova mati.«

»Mislim, je da je spoznal za njenega, mislim je pa zato, ker je bil zelo podoben.«

»Toda kako ste vedeli? Kako ste zvedeli za to zgodbo?«

»Od njega samega.«

»Ali je mogoče?«

»Moj Bog, da! Iz besed, ki so mu ušle, medtem ko je spal pod Dolmen-aux-fées... pijančeve sanje. V odlomkih je pripovedoval svo materino zgodovino, ki jo je Elfrida samo deloma poznala. Vidiš, kako je vse preprosto! In kako mi je bilo naklonjeno nočno naključje!«

»Toda uganka Božjega kamna ni preprosta: je vzkliknil Franc, »in vi ste jo razjasnili! Iskali so ga stotletja, vi pa ste ga našli v nekaj urah!«

»Ne, v nekaj minutah, Franc. Zadosťovalo mi je, da sem prebral pismo, ki ga je tvoj stari oče napisal kapitanu Belvalu. Po pošti sem poslal tvojemu očetu popolno pojasnilo o legi Božjega kamna.«

»Dobro, don Luis, je vzkliknil deček. »To so bile pojasnitve, za katere sem vas prosil. Sedaj vam obljubim, da je to moje zadnje vprašanje. Odkod prihaja, da so verovali v moč Božjega kamna? In v čem prav za prav obstoja ta tako imenovana njegova moč?«

Štefan in Patrik sta primaknila svoje stole.

Veronika se je dvignila in prisluhnila. Vsi so vedeli, da je don Luis čakal, da bi vsi bliže pristopili, da pred njimi razrta skrivnostno tenočo.

Začel se je emejati.

»Ne pričakujte ničesar izrednega, je dejal. »Pri vsaki skrivnosti velja samo tema, v katero je skrivnost zavita, ostane pa samo dejstvo v svoji goli resnici. Toda vendar je tu dejstvo čudno in resnica res ni brez vsake veličine.«

»Seveda ne, je pripomnil Patrik Belval, »ker je ta resničnost pustila na sareškem otoku in Bretaniji tako legendo o čudežu.«

»Zares je trdovratna legenda, je pritrdil don Luis, »da še danes vpliva na nas in vi vsi verjamele temu čudežu.«

»Kako? je ugovarjal kapitan, »saj ne verujem v čudeže.«

»Tudi jaz ne, je hitel pritrdjevati Franc.

»Da, da, verjamate in mislite, da so čudeži mogoči. Če ne, bi takoj prišli resnici do dna.«

»Kako to?«

Don Luis je utrgal velik evet na grmu, žigar veje so viselo nad njim, in je prašal Franca:

»Ali je mogoče, da bi se ta cvet, ki je nenavadno velik, izpremenil v dvakrat tako velikega in ta rožavec v večjega, kakor si sploh moreš predstavljati?«

»Gotovo ne, je izjavil Franc.

»Torej zakaj ste verjeli, zakaj vsi verjamate, da je Maguenoc lahko prišel do tega rezultata. ko je prinesel samo zemlje iz različnih krajev na otoku v določenih urah? To je čudež in vi ste ga sprejeli brez pomišljanja, podzavestno.«